

THAILAND

20 September – 4 October 2018

MEDIA MONITORING REPORT # 191

တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ဒီး တၢ်ယူလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ

တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပဒိၣ်လၢ ခိသိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်မၤကျဲၤ ကလံၤသးဆူညါအၢ် အကဘၣ်သ့ၣ် ထီၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်လၢ ကရူၢ်ခဲလၢ်ကအံၣ်ဒီးန့ၣ်ပၣ်ယုာ်

Irrawaddy, 28 September 2018

ကံၣ်မဲ, ကီၢ်ကီၣ်တၢ် - ခိသိးတၢ်ကဘျီၣ် တၢ် ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဘၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်သုတထုးဖးအသးလၢကီၢ်စၢ် ဖိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အၢ်, ပုၤလၢကန့ၣ်ထွဲတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်မၤကျဲၤတဖၣ် သဆၣ်ထီၣ်ပဒိၣ်ဖဲ ကရူၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖဲ ပုၤတက့ၢ် မုၢ်ဖိးဖးအနံၤလၢ ကကျဲးစးသးစ့ၢ် သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်လၢအတၢ်အိၣ်သး သုတလိာ်ယုာ်တၢ်အၢ်လီၤ လၢကလုာ်ဒုၣ်ကရူၢ်တဖၣ် ကထုးဖးအသး လၢကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်အခဲအံၤ မၤဝဲကလုာ်ဒုၣ်ကရူၢ် တဖၣ်လၢကအၢ်လီၤ သုတထုးဖးအသးလၢ ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်နီၣ်ဘျီတၢ်ဂ့ၢ် ခိအမုၢ်တၢ်လိာ်ဆိ ခိသိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်မၤကျဲၤကလံၤသးဆူညါအ ကီၢ်လီၤ. ကလုာ်ဒုၣ်ကရူၢ်တဖၣ်တအံၣ်ဒီးမၤ ထွဲတၢ်ယုာ်အံၤဘၣ်, မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကကီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အၢ် ဖဲတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ် တၢ်မၤကျဲၤ လဲၤအသးဆူညါအခါန့ၣ်လီၤ.

"တၢ်ထုးဖးအသးလၢကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် မုၢ်တၢ်တြီၤမၤတံာ်တၢ်တခါ မုၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်စံးဝဲလၢ တၢ်အၢ်လီၤ လၢတၢ်သုတထုးဖးအသးမုၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး ပကွဲးဟံၤလီၤကီၢ်စၢ်နီၣ်ထံးတၢ်ဘျီသဲးတသ့ဘၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ် ကူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ လၢကယုာ်တၢ်အၢ်လီၤခိသိးအံၤအလီၤ လၢအမုၢ်အၣ်လံာ်မဲာ်ဖျါလၢလံာ်က့ၤပုၤဇီၤ, ပမုၢ်သ့ၣ် ထီၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်လၢ ပုၤတအံၣ်ဒီးထုးဖးအသးနီၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်, တသ့ဘၣ်ခါလီၤ." အူမိၣ်မိၣ်စိလၢအမုၢ် ပုၤပာ် ထံနီၣ်ဖးတၢ်တၢ်လၢ လၢအကန့ၣ်ထွဲကလုာ်ဒုၣ်အၢ် ဒီးထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ် ဘူးဘူးတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်စံးဝဲလီၤ.

ပဒိၣ်ကွဲးမုၢ် ပုၤလွီၤဆံၣ်ယုာ်ယုာ် လၢကဟံၤထီၣ်ကရူၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်တအိၣ်ဖိၣ် ဘၣ်သးကီၢ်ပယီၤတၢ်မုၢ်တၢ် ခၢ်တၢ်မၤကျဲၤအၢ် ဒီးယုာ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤ ဖဲပုၤတက့ၢ်ဒီးကလုာ်တၢ်ယူလိာ် ဖိးလိာ် ဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ဝဲလီၤ, ဖဲမုၢ်ဖိးဖးအနံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ခိအံၤ မုၢ်ခံၣ်တဘျီလၢတၢ်မၤအီၤ လၢဒီးကလုာ်ဒုၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံာ်ကရၢစိတီၢ်ခိၣ်မဲပဒိၣ်အဖီလၢ န့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်တဘျီတၢ်မၤအီၤဖဲ လၢယူလံ ၂၀၁၇, ဒီးပုၤဟံၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်အါဒုၣ်တက့ၢ်မုၢ် ပုၤဟံၤလီၤစၢၤလၢပုၤဆဲးစုမုၢ်ကျါ ၁၉၄၇ ပုၤလီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်မၤကျဲၤအၢ်လီၤ အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိအဖီအလံၤတ ဖၣ်, ယုာ်ဒီးပုၤသ့ပုၤဘၣ်စ့ၤန့ၣ်လီၤ.

မူဝါဒအနုပညာတိုင်းတို့ ဘက်တိုက်တိုက်ဒီမိုကရေစီအလံ၊ ချစ်စားတန်းလီ၊ ကျွန်ုပ်တို့၊ ယိုဒ်ဒို၊ ရုဂ်ခါး၊ ကညီ ဒီးပယီထံရှုကီသဲး ပတ်တံတဖန်၊ ကမျှော်ပုတဝါကရူ၊ ဒီးပုသုသိကမိသုညါတဘဉ်း တိုက်တိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ ဒီးဖိလံစံလံဘဉ်ထွဲ၊ အ ပူကွံင်ကီပယီတိုက်တိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ ပုမတိုက်ဖိလံလံ၊ ပုကွဲးလံဒီး ပုထာတိုက်ကစီတဖန်လီ၊ အဝဲသုသုလုလု ဝဲတိုက်ဆာကတီတနံ လံတိုက်တိုက်ပိုင်သကိးတိုက်တိုက်တိုက်တိုက်မကျဲလံအခဲအံ၊ ဒီးဟုန်နီလီအတိုက်ထံတိုက်ဆိကမိတဖန် လီ၊ ပုဟဲထီတိုက်တိုက်တိုက်ခဲလံမု ပုလံအလူကနံထွဲ တိုက်တိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ ဘူးဘူးတိုက်တိုက်တဖန်လီ၊

ကီပဒိုတိုက်တိုက်တိုက်ခဲမရှုအနီရဲ၊ အူခဲစီအူ၊ ဒီးထံကီပုကွံင်လံတိုက်ဝဲဒါး ပုနီတိုက်ခိုက်ကျဲ အူစီထု ဟုန်နီလီ တိုက်ကဆူးကတံဘဉ်း ပဒိုအတိုက်ကျဲးစား ဒီးတိုက်တိုက်ခဲလံဘဉ်ကွဲဆာခဲမဲဝဲ ဖဲကတိုက်တိုက်တိုက်ခဲဒီးထံကီကလု နှုတ်ဖိုစုကဝဲကရူအဆာကတီ၊ ဒီးဟံဖျိုဝဲအဝဲသုတိုက်ထံ ဘဉ်မနုအယိတိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ ဘဉ်တံတံအသးနု လံလီ၊

"တုမုယဒီကနု ပဒိုရှုပုအတိုက်ကျဲးစားသုတဖန်ဝဲဒီး၊ ယဟံဖျိုထီယတိုက်ဆိကမိလံ ပတဘဉ်ဆိကမိတိုက်လံ ပုတ ဂ၊ ပုတကရူအဂီ ထံကီတိုက်ပလီသးအစိကမိအဂီဘဉ်၊ ပကဘဉ်ဆိကမိလံထံကီဒီတဘဉ်တိုက်ပလီသးအစိက မိအဂီ၊ ဒ်သီးပလဲဆူညါလံ တိုက်ထီတိုက်တိုက်တိုက်ခဲ၊ ဒီးတိုက်ထီတိုက်ဖဲဒဲထံကီအဂီ ကသုနုလီ၊" အူခဲမိစွဲ၊ လံအမု ဒီကလုဒ်မိကရံစံဂီဘိပတ်တံ National Democratic Force (NDF) party ပုဟဲလံဆုန်နီ၊ စံးဝဲ လီ၊

ဖဲမုဝါဒအနုပညာတိုက်တိုက်ပိုင်သကိးအဆာကတီ ပုထီတိုက်တိုက်တိုက် ၂၉ ဂ၊ ဟံဖျိုထီအဝဲသုတိုက်ထံတိုက်ဆိကမိ၊ ဒီးလံပဒို ပုကတိုက်တိုက်တံပု ဟံဖျိုထီတိုက်လံပုနုပဂီကမု ဘဉ်သးတိုက်စံးကတိုက်တိုက်တိုက်ခဲအဂီ၊ အူလုမိစွဲ၊ လံအမု တိုက်တိုက်တိုက်ခဲမရှု ပုဟုန်ကွံင်တိုက်၊ စံးဝဲလီ၊

"တိုက်သကိးဝဲ တိုက်လံဘဉ်ထွဲတိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ ကိးမံဒီးလီ၊" အူလုမိစွဲ၊ စံးဘဉ် အူယုဝဲတံတိုက်ကစီနု လီ၊ ဘဉ်ဆုတိုက်ဂီအကဆူးကတံ တတဲဝဲနီတမံဘဉ်၊

တိုက်ခိုက်သုလံ အတြိတံတံ တိုက်တိုက်တိုက်မကျဲ တိုက်လဲထီလဲထီ အကျဲမုဝဲ၊ တိုက်ဘဉ်ထွဲးသးလံကီစာဖို၊ တိုက်တြိတိုက်မလုဒ်ထံရှုကီသဲးတိုက်တိုက်ပိုင်သကိး လံယိုဒ်ဒိုကီစံ ဒီးရုဂ်ခါးကီစံ၊ တိုက်တံသကိးတိုက်လံ ကီပဒို ဒီးကလံစံး ကလုဒ်ဖိုစုကဝဲကရူအဘဉ်စာ၊ လံအပုယု ကွဲတိုက်သဘုသးမုဒ် Kachin Independence Army (KIA) နုလီ၊

အူလုမိစွဲ၊ စံးဝဲလံအဝဲဒ်သးလံယိုစီလီ လံအမု Kachin Peace-talkCreation Group (PCG) ကရုခို၊ လံ အိုင်သုလီအသးလံမုကွဲနု၊ ဟဲထီတိုက်တိုက်တိုက်သးအယိလီ၊ PCG ကရုမုတိုက်တိုက်တိုက်ပုမုနုတိုက်လံတိုက်ဘဉ်စာခို သု လံ KIA ဒီးအပူကွံင်ပဒိုအဘဉ်စာနုလီ၊

"တိုက်ဆာကတီမုခိုလံတိုက်တိုက်တိုက်အဂီဒီး တိုက်တိုက်ပိုင်သကိးဒ်နုအသီးတဖန် မုတိုက်လီ၊" အဝဲဒ်စံး၊ မုလံပုဟဲထီ တိုက်တိုက်တိုက်ခဲဒ်တကု၊ ဟံဖျိုအဝဲသုတိုက်ထံ တိုက်ဘဉ်ယိုသုဝဲအယိ၊ ဒီးပဒိုတံပု စံးဆာကဒါကုဝဲသုအယိလီ၊

ကရူဘဉ်ထွဲတိုက်တိုက်ဒ်နုအသီး၊ တိုက်မုအံအခဲအံလဲအံ လံအပူကွံင်ကီခိုလံလံ အူသုစုပဒိုတိုက်ပုအဖီလံနု လီ၊

<https://www.irrawaddy.com/news/advance-peace-process-govt-urged-build-union-groups-want-join.html>

ခိုင်ရံယိတိုက်ယူလံဖိလံကု - တိုက်မုလံသါခါလံ ကီပယီခိုင်နုတဖန်အဂီ

Irrawaddy, 24 September 2018

ခိုင်ရုံယိကလံးထံးကီၢ်ခိၣ် မူက့ၤအ့ၣ် စီၤလီၤဝဲလၢခိၣ်ရုံယိက လံးစိးအဟီၣ်ခိၣ်ဖဲ လါစိးပထုဘၢၣ် ၁၈ လၢကထံၣ်လိာ်အသး
ဒီးခိုင်ရုံယိကလံးစိးအခိၣ် ခုၣ်က့ၤအူၤ လၢကအိၣ်လီၤတံာ်လၢ တၢ်စံၣ်စိးတံစိးပူၤအဂီၢ်လီၤ. ကီၢ်ခိၣ်မူကမ့ၢ်ဝဲကီၢ်ခိၣ်သၢဂၤတ
ဂၤလၢ ကအိၣ်သကိးခိုင်ရုံယိကလံးစိးထံကီၢ် ဖဲကီၢ်ခိၣ်ခုဒုၤ က့ၤ ဖဲ ၂၀၀၀ ဒီး နီၣ်မူပူၤ ဖဲ ၂၀၀၇ ဝံးအလီၤခဲလီၤ.

မူ့ခမ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးလၢအပတီၢ်ထီၤ လၢလါစဲးပထုဘၢၣ်အပူၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒိအံၤတကလုာ် သၢဘျီတဘျီ ဒီးမ့ၢ်ဝဲတၢ် ထံၣ်လိာ်သးလၢအပတီၢ်ထီၤဟံၣ်ဘျီတဘျီ လၢကီၢ်ခိၣ်ရံၤပါခဲဘ့ၣ် အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးလၢကီၢ်ခိၣ်ခဲ အံၤခဲဂၤအဘၢၣ်စၢၤ တၢ်မၤအံၤဖဲတနံၣ်အံၤအခိၣ်ထံးဖဲလါဒု ဖြဉ် ၂၇ ဒီးလါမ့ၤ ၂၆ ဖဲခိၣ်ရံၤပါကီၢ်ခိၣ်ဘၣ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကျဲးစးထံၣ်လိာ်အသးလၢခိၣ်နီၤခဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤ မ့ၢ်တၢ်လၢလီၤစံးပတြၢၤ, ဒီးလၢတၢ်ဆၢကတိၢ်ဖျၢၣ်ကိာ်အတီၢ်ပူၤ ထံၣ်လိာ်အသးန့ၢ်သၢၤဘျီ စးထီၣ်လၢမူကဲထီၣ်ကီၢ်ခိၣ်ဖဲလၢမ့ၤ ၂၀၁၇ န့ၣ်လီၤ.

အလီခံကတၢ်တၢ်အိၣ်ဖွဲၣ် လၢတၢ်မၤအီၤဖဲဖျါယါဝဲၣ်၊ တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးဝဲတၢ်ဝဲၣ်သး တၢ်ကသုးကွံာ်နူၣ်ယါတၢ်စုကဝဲၤ နီၤတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လၢ၊ နီၣ်ရဲယါထံၣ်ကိးတၢ်လဲၣ်အသးအပူၤ နီၣ်ဖျါတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤအကျိၤအ ကွံာ်လၢ၊ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လီၤထူလီၤယီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖွဲၣ် မၤန့ၣ်တၢ်အာၣ်လီၤ လၢတၢ်ကသုးကွံာ်နူၣ်ယါတၢ်စု ကဝဲၤလၢအပူၤကွံာ်တၢ်တမၤန့ၣ်တၢ်တၢ်၊ တၢ်ကမၤလီၤဟီၢ် စးမၤကွံာ်မံးစါကျိၤသ့ၣ်ဖးဒိၣ် ဖဲတီၤခါရဲၤတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤလိအဂ္ၢ်ဒိၣ်အိၣ်သာခါ လၢကၢၢ်ပယၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကြးမၤလိန့ၣ်ဝဲ လၢခိၣ်ရံၣ်ယါကၢၢ်ခိၣ်ခဲၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိအဆိကတၢ်တခါမ့ၢ် တၢ်ကဘၣ်ကွၢ်လိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးအိၣ်ဒီး အတၢ်ဟ့ၣ်လိၤသးလၢ ကသုးကွံာ်နူၣ်သ့ၣ်တၢ်စုကဝဲၤ ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မူဒီးခမံၤလၢာ် ဖျါလၢသ့ၣ်ညါဝဲလၢ လၢတၢ်ကသုးကွံာ်နူၣ်သ့ၣ်တၢ်စုကဝဲၤဒီး တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ပှၤလၢအမူအဒါအိၣ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အကစၢ်ဒ် ဒီးပှၤတၢ်မ့ၢ်နီတဂၤဘၣ်, အဃိဒီးအဝဲသ့ၣ်ကျဲးစးထံၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိခံခါတခါမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ဆွၢလီၤအခၢၣ်စးလီၤဆီလၢအကီၢ်တဘျီစ့ၣ်စ့ၣ် ဒိသိးကလဲၤဆူအဂၤတဂၤအထံအကီၢ် ဒိသိးတၢ်ထီၣ်ဒါကစၢ်လီၤအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. တချူးလၢ မူဒီးခမ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးလၢအပတီၢ်ထီၣ်လၢဝံၣ်ပျီၣ်ယါ, ခိၣ်န့ၣ်ခံဂၤလၢကံဆွၢလီၤဝဲအခၢၣ်စးလီၤဆီစ့ၣ်စ့ၣ် ဒိသိးကဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲလိာ်မ့ၢ်လိာ် ဒီးမၤဘျုးမၤဆီတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သးအကီၢ်လီၤ.

"ချာ်စးလီၤဆီကရၢတၢ်လဲၤအိၣ်သကိး လဲၤအသးဂ့ၤမးလီၤ. တၢ်အစၢတဖၣ် ဂ့ၤဒိၣ်န့ၣ်ဒီးယဆၢမ့ၢ်လၢဒီးလီၤ." မူစံးဝဲ ဖဲအဆှၢ လီၤချာ်စးလီၤဆီလၢကလဲၤအိၣ်သကိးကလံၤစိးထံကီၢ် ဖဲလိစးပထုဉာ်အခီၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိသၢခါတခါမ့ၢ် တၢ်ထံၣ်လိာ်သးလၢမဲာ်သကိးမိာ် ဖဲဒိၣ်ရံၤယါကလံာ်စီးအထံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. မူလဲၤအိၣ်သကိးအသကိး ကီၢ်ခိၣ်ထံၣ်ကီၢ်လၢကအိၣ်လီၤတၢ်လၢတၢ်စံာ်စီၤတဲာ်စီၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တခါလၢအဝဲဒၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသး လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ် လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်သးသၢဘျီဝံၤအလီၢ်ခဲ, ခုၣ်ကတီၤထီၣ်ဘၣ်သး ကလဲၤအိၣ်သကိးစိလံာ် ဖဲဆူညါတယံာ်တဖၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် လီၤ.

မိုးလၢတၢ်သးအိၣ်တၢ်ကျဲးစး လၢခံခီယံပၤလၢာ်အယံ, ခိၣ်ရံယါကလံၤစိးကီၢ်ခိၣ် ခုမ်, ဖျါလၢအသးအိၣ်ကသုးကွံာ်နူချံယါတၢ်စုကဝဲၤလၢာ်လၢာ်ဆုဆု လၢသၢနံၣ်အတၢ်ပူၤ, တချုးလၢကီၢ်ခိၣ်တရုၢ်မိတ်ပၤကတၢ်ဝဲဖဲ လိယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁ န့ၣ်လီၤ. ယုာ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤလၢ တၢ်ကသုးကွံာ်နူချံယါတၢ်စုကဝဲၤ, ခိၣ်ရံယါကီၢ်ခိၣ်ခံၤ အာၣ်လီၤသကိးအၣ်လံာ်လၢ ကကံသကိးဟံၣ်ကစၢ်လၢအိၣ်လါပၣ်တၢ်လိာ်ကွဲ ၂၀၃၂ အဂီၢ်လီၤ.

ကော်ပယီထံလီၤကော်ပူၤတၢ်ဒုး, လၢအမၢ်တၢ်ကိပူၤပူၤတၢ်ထီၣ်ဒၣ်ဒါလိာ်သး လၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်ဒါန့ၢ်ဒီးန့ၣ်ယါတၢ်စုကဝဲၤ, ကြးတၢ်မၤဘျါအီၤလၢအဆံ ဒီးတၢ်ကြးဘျါၣ်အီၤချ့ချ့, ခီဖျိခိၣ်နၢ်လၢကိးဖုဒီး အတၢ်ကျးစးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, လၢအလီၤကော်ပယီၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်လဲၤကျဲ ကဲထီၣ်တၢ်လၢအယံာ်အထၢ ဒီးတလဲၤဆူယါကၤလီၤခံ ဒီးတမၤန့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ဘၣ်လီၤ.

[illegible]

ဘဉ်ဆဉ်တၢ်လၢအလီၤသးအးတခါမ့ၢ်, လၢတနံၤပယီၤအတီၢ်ပူၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ကထံၣ်လိာ်အသး လၢ ကီၢ်စၢ်ဖှိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှၢၣ် ဒီးကခွၢ်တၢ်သဘျူကရၢအဘၢၣ်စၢၤ တၢ်မၤဟးဂီၤကွံာ်မ့ၢ်လၢ တၢ်ဂီၢ်စၢ်ဘါစၢ်လၢတၢ်ကတီၤသး လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဂီၢ်အယီၤလီၤ. တၢ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်အသး လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သးဖဲလါဖုၤဖီအါရံၤ ဒီးလါအီၤကူး လၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ခၢၣ်စး ဘဉ်တၢ်တီခိၣ်ရဲမဲအီၤလၢ သးခိၣ်ကျၢၢ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် ထီထီနီၤ ဒီးကခွၢ်တၢ်သဘျူကရၢခၢၣ်စး ဘဉ်တၢ်တီခိၣ်ရဲၣ်မဲအီၤလၢ သးခိၣ်ကျၢၢ်နဘၤလၢအဘၢၣ်စၢၤ, ဒီးတၢ်အစၢတဟံထီၣ်နီတမံၤဘဉ် မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်အတၢ်မၤဆူၣ် ဒီးတၢ်ပာ်လီၤဆိတၢ်အိၣ်သးလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်သးဆူၣ်ညါကသုအဂီၢ် အယီၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးတၢ်ကမၤချ့ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်တၢ်လဲၤကျဲလၢကီၢ်ပယီၤပူၤအဂီၢ်, အလီၤအိၣ်ဝဲလၢခိၣ်နၢ်လၢခံၣ်သီၤပၤ, လၢကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ဒီးကလုာ်ခူၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤကရူၢ်ခံပၤလၢာ်, ကကျဲးစးလူၤမၤန့ၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ခီၣ်ဖျိ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်အဂီၢ်, ခီၣ်ဆူၤလီၤခၢၣ်စးလီၤဆိကရၢ လၢကလဲၤအိၣ်သကိးတဂၤဒီတဂၤအဟီၣ်ကဝီၤ, ဒီးထံၣ်လိာ်အသးလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်လီၤဆိတၢ်အိၣ်သးတဂၤန့ၣ်လီၤ.

မိုးလားအဝဲသုတ်ကပှအရှုဒိဉ်လား ကဒုးလဲတၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်တၢ်လဲၤကျဲဆူညါအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤလားအမၤတံာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်တၢ်မၤဒိတခါသုအယိဒီး, ကီၢ်ပယီၤခိဉ်နၢ် လီၤဆီဒၣ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးမုာ်ခိဉ်နၢ် ဒီးကလုာ်ဍုာ်ဖီဉ်စုကဝဲၤကရူာ်ခိဉ်နၢ်တဖၣ်, ကြးဟံးန့ၢ်တၢ်မၤလီၤလား ခိဉ်ရံယါကလံးစီး ဒီးကလံးထံးထံကီၢ် အခိဉ်နၢ်တဖၣ်အအိဉ်လီၤ.

ဒီခေတ်ခံးဝဲဖဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲအပူၤကွံာ် မူ-ခွဲမတၢ်ထံၣ်လိာ်သးဖဲဝဲၤပျီၣ်ယါဝံၤအလီၤခံအသိး, "ပအာၣ်လီၤသကိးလၢ ပကကျဲးစးလၢအဂ့ၤ ဒ်သိးပကဒုးကဲထီၣ်ခိၣ်ရံၤယါကီၢ်ကိးတၢ်လိာ်အသး လၢကကဲထီၣ်ကီၢ်လၢအမုၢ်အခုၣ် လၢတအိၣ်ဒီးန့ၣ်ယါတၢ်စုကဝဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီးန့ၣ်ယါတၢ်မၤပျံၤမ့ၢ်ဂ့ၤလီၤ." ကီၢ်ပယီၤအထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီး ကလုာ်ဃုာ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်ဒီး, အဝဲသ့ၣ်ဆိတလဲတၢ်ဒုးပျီၣ်ထံကီၢ်ဝဲအံၤ ဆူကီၢ်လၢ အမုၢ်အခုၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးလိာ်သး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

Joe Kumbun is the pseudonym of a Kachin State-based analyst.

<https://www.irrawaddy.com/opinion/guest-column/korean-reconciliation-three-lessons-myanmars-leaders.html>

မုန့်ကျိုဘဲဘွားဒီး ပှဘဝှ်ဝီတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ

တၢ်ကွၢ်ထံ ဝှံတက့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်မၤလၢ လၢအဘျး

Myanmar Times, 01 Oct 2018

မုလားဟီၣ်ခိၣ်ဟူးတလီၤလီၤလၢ၊ ဝှံတကူၣ်ပူၤအသိ ဝှံတကူၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီကမံးတံၢ် ဆဲးကွၢ်ဝဲတလီၤလီၤဟံၣ်ဃီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီး ပနံၣ်တၢ်မၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢဝှံပူၤတဖၣ် ကမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ၊ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်မူၤနီၤ ဒီးအိၣ်ဒီးဂံၢ်ဘါလၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီနေ့အံ့ဝု လာအမ္မာတိသျှင်ထီၣ်အုကူနံယံဝဲၣ်ကျီၣ်အခိၣ် လာဝုတကူၣ်တၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ကမံးတံၣ်, စံးဝဲအဝဲဒၣ်ဝဲၣ်ကျီၣ် မၤဆူၣ်တၢ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢလၢအိၣ်လၢတၢ်သျှင်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအလံာ်ပူၤတဖၣ် ဃံာ်ဃံာ် ဒီးပုၤလၢမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲဒၣ်စံးဝဲ, လၢတၢ်သျှင်ထီၣ်တၢ်တံၣ်ကျဲၣ် လၢအသီတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်သျှင်ထီၣ်အုကူနံယံဝဲၣ်ကျီၣ် မၤလီၤတၢ်ဝဲ တၢ်တံၣ်ကျဲၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲအလံာ်လၢအလီၤအိၣ်ဝဲ ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်လၢတၢ်သျှင်ထီၣ်အဂီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးအကီၢ်အစီလၢအထီၣ်ဘး ဒ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အသးလီၤ.

လံာ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်အဂီၢ် တၢ်အာ်လီၤဟ့ၣ်လီၤထဲလၢအခါဖဲ မ့ၢ်အိၣ် ဒီးအုကူနံယံတၢ်ဂီၢ်တၢ်ဒွး ဘၣ်ဃးတၢ်သျှင်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ, ဒီနေ့အံ့ဝု စံးဝဲ လီၤ.

"ဖဲတၢ်သျှင်ထီၣ်အခါစၢ်ကီး, ပလဲၤဆဲးကွၢ် တၢ်ဘျၢဘၣ်ဃးတၢ်သျှင်ထီၣ်တဖၣ်တၢ်မၤထွဲအီၤအိၣ်တအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၣ် တၢ်မၤကမၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤဒီး တၢ်ဟံးထီၣ်ကွၢ်လံာ်တၢ်ပျဲတၢ်သျှင်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး, စံးဒီးဝဲလၢ ဝဲၣ်ကျီၣ်မၤလီၤတၢ် ခီဖျိတၢ်သျှင်ထီၣ်အပတီၢ်တထီၣ်ဘးအသိ မ့တမ့ၢ်တၢ်သျှင်ထီၣ်လဲၣ်အကီၢ်အစီတထီၣ်ဘးအသိ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သုတအိၣ်နီတဂၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

"ဒ်သးတၢ်ကမၤလီၤတၢ် တၢ်သျှင်ထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးအကီၢ်အစီအဂီၢ်, ထဲလၢအုကူနံယံလၢဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်လၢ အုကူနံယံကီၢ် ကးကရၢတဖၣ် တၢ်ပျဲအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်သျှင်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ." ဒီနေ့အံ့ဝု စံးဝဲလီၤ.

လာဝုတကူၣ်ပူၤအခဲအံၤ တၢ်ပတီၢ်ထီၣ်လၢလံာ်တၢ်ပျဲတၢ်သျှင်ထီၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲ ၆၀၀ လီၤ, အဝဲၣ် ဝုတကူၣ်ဝုတၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ကမံးတံၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤစံးဝဲလီၤ.

ဒီနေ့အံ့ဝုစံးဝဲ, ဝုတကူၣ် မၤသီထီၣ်တၢ်ဘျၢဘၣ်ဃးတၢ်သျှင်ထီၣ်ကွၢ်ကွၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်စုတၢ် World Bank လီၤ.

အူစၢၤနံၤအိၣ်, လၢအမ္မာပုၤတုဟ်လီၤတၢ်သျှင်ထီၣ်အဂီၢ် architect စံးဝဲ, လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲကတီၤတၢ်သျှင်ထီၣ်လီၤလံၤအမဲာ်ညါ, တၢ်သျှင်ထီၣ်လၢအသီတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်မၤဆူၣ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢ ဒ်သးတၢ်ကမၤလီၤတၢ် တၢ်ဟံမူဒါ ဒီးတၢ်တူၢ်မူဒါအဂီၢ်လီၤ.

"တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၣ်တၢ်ကမၢ်တမံၤမံၤလၢ တၢ်သျှင်ထီၣ်န့ၣ်ဒီး, ပုၤလၢအသျှင်ထီၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ် ကဘၣ်ဟံးမူဒါ ဒီးတူၢ်မူဒါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်တမံၤမံၤဒီး ပုၤဟံတၢ်ကမၢ်လၢ "ပုၤအဂၤတဂၤဂၤ" ထီၣ်လီၤ, အဝဲၣ် အူစၢၤနံၤအိၣ် စံးဝဲလီၤ.

ခိၣ်နီၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါအိၣ်တဂၤလၢ ကီၢ်ပယီၤဟီၣ်ခိၣ်ဟူးကမံးတံၣ်, လၢအမူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ကွၢ်ထွဲ တၢ်ကတီၤသးဒီးတၢ်ဝံၣ်ထီၣ်သးဖဲဟီၣ်ခိၣ်ဟူးဆၢကတီၢ်, စံးဝဲလၢထံကီၢ်တၢ်ဘျၢဘၣ်ဃးတၢ်သျှင်ထီၣ် တၢ်ကဘၣ်ဘီဘၣ်မၤသီထီၣ် ဒ်သးတၢ်ကကွၢ်ဆိမိၣ်ဃုာ် စံးဖိကဟၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပၤလၢအသီခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢဘၣ်ဃးတၢ်သျှင်ထီၣ် တၢ်မၤသီထီၣ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ကဘၣ်ပၤန့ၣ်တၢ်လၢအသီအိၣ်ဒီးဝဲလီၤ, ကီၢ်ပယီၤဟီၣ်ခိၣ်ဟူးကမံးတံၣ် ပုၤပၤလီၤဆၣ်နီၣ်ခံၣ်တဂၤ, အူစီထွဲစီၤ စံးဝဲလီၤ.

"လၢပထံကီၢ်အပူၤ, တၢ်သျှင်ထီၣ်အကလုာ်အိၣ်တနီၤနီၤ လၢတပာ်ဃုာ်ဒီးလၢ တၢ်သျှင်ထီၣ်တၢ်ဘျၢအပူၤ အိၣ်ဝဲ, ဒ်အမ္မာတၢ်သျှင်ထီၣ်လၢဝဲ ဒီးလၢသျှင်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါမၤလီ တၢ်သျှင်ထီၣ်ဒ်အံၤတဖၣ် ဒ်သးကတူၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဟူးကန့ၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်သျှင်ထီၣ်ဒ်လဲၣ်, ဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်ဒ်န့ၣ်တကလုာ် လၢအိၣ်ပာ်တဖၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

ဖဲတၢ်တူၢ်လီၤဟံပနီၣ် တၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်လၢအသီ ဖဲ ၁၉၈၈ အဆၢကတီၢ်, ပုၤသုပုၤဘၣ်လၢကသျှင်ထီၣ်တၢ်လၢထံကီၢ်အပူၤတအိၣ်ဒီးဘၣ် ဒီးတၢ်သျှင်ထီၣ်လၢတၢ်သျှင်ထီၣ်အီၤဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် အတၢ်တူၢ်ယံာ်ဒီးအကီၢ်အစီ အဂီၢ်စၢ်ဒီးဝဲ

လီ၊ အူစီထွံစီ၊ စံးဝဲလီ၊ အဝဲဒုသဆုာ်ထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်သုၣ်ထီၣ်လၢတၢ်သုၣ်ထီၣ်အီၤဖဲန့ၣ်အဆၢကတိာ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်သမံသမိးဆဲးကွၢ်အီၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ.

အဝဲဒုစံးဝဲ၊ တၢ်ကဘၣ်သမံသမိးဆဲး တၢ်သုၣ်ထီၣ်လၢပုၤသုၣ်ဒါ ဒိအမုၢ်ကွၢ်ဒီးတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်လီၤ.

အူစၤန့ၣ်အီၤစံးဝဲလၢ ပုၤလၢဘၣ်ထွံလၢတၢ်သုၣ်ထီၣ်တၢ်သုၣ်ထီၣ်ကိးဂၤဒီး၊ စးထီၣ်လၢပုၤဆီၣ်ထွံကျိၣ်စု တုၤလၢပုၤဖီၣ်ခိထရဲးတဖၣ်၊ အမူအဒါအီၣ်လၢကဘၣ်မၤလီၤတၢ် အဝဲသုၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအကီၢ်အစီ ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးအီၣ်တအီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆုာ်အဝဲဆဲးတဲဝဲ၊ ပဒိၣ်မုၢ်ပုၤလၢအမူဒါအီၣ်ဒိၣ်ကတၢ် မုၢ်လၢအမုၢ်ပုၤလၢအတုၤဟံၣ်လီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးတၢ်ဘျၢအပီၤလီၤ.

"နီၤတဂၤအတၢ်မၤ တမၤဂုၤတၢ်သုၣ်ထီၣ်အကီၢ်အစီ ဒီးတမၤပူၤဖျဲးတၢ်သုၣ်ထီၣ်တၢ်မၤသနၢ်ဒိတခါဘၣ်. ဖဲပဒိၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢအပတီၢ်လီၤဆီဒုဝဲ မၤအတၢ်မၤမုၢ်တဂုၤဘၣ်အခါ၊ ဘၣ်ထွံဃုာ်တၢ်အစၢဒိတခါညါလီၤ. အပီၤသတးဒီး၊ ပုၤခဲလၢာ်အမူဒါအီၣ်ဝဲလီၤ." အဝဲဒုစံးဝဲ.

အူမိမ့ၣ်၊ လၢအမုၢ်နီၤခိၣ်ကျိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်ပုၤမၤပနံၣ်တၢ်မၤကရၢ၊ ဟံၣ်ဖျါဝဲပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအသုအဘၣ်တအီၣ်လၢလီၤ လၢတၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်တၢ်မၤပူၤဘၣ်လီၤ.

"ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအသုအဘၣ်မုၢ်အီၣ်မးဒီး တၢ်သုၣ်ထီၣ်ကဂုၤဝဲလီၤ." အဝဲဒုစံးဝဲ.

"တၢ်တီၢ်ခိၣ်ခူၣ်သု မ့တမုၢ် တၢ်ဘူးလွဲးသု တမုၢ်ကဒုးအီၣ်ထီၣ်ဂီၢ်ခိၣ်ထံးပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဂုၤဘၣ်. အဝဲသုၣ်ကဘၣ်သုညါ တၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢအဘၣ်ထွံဒီး အဝဲသုၣ်တၢ်မၤ ဒီးကဘၣ်မၤဝဲလၢအဂုၤအဝီၤဒိလဲၣ်န့ၣ်လီၤ."

အဝဲဒုစံးဝဲလၢ၊ လၢပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤတၢ်သုအမဲာ်ညါ၊ ပုၤလၢအဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သုၣ်ထီၣ်အပီၤအလီၤကဘၣ်အီၣ်ဒီး၊ ပုၤဃုာ်ပုၤလၢအစီၣ်န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူကီၢ်ပူၤ၊ မုၢ်တၢ်အရဲဒိၣ်စ့ကိး၊ မုၢ်လၢအဝဲသုၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကီၢ်စီထီၣ်ဘး ဒီးဖဲအပုၤဖဲကြးဖဲဘၣ်အပီၤလီၤ.

ဒိသိးကမၤဂုၤထီၣ် ထံကီၢ်တၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်တၢ်မၤအကီၢ်၊ ပဒိၣ်ကဘၣ်ဃုာ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ ပုၤသုပုၤဘၣ်အီၣ် လၢတၢ်မၤသနၢ်လီၤဆီအခါခါ လၢတၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်တၢ်မၤအပူၤ ဒီးလၢကီၢ်ချာ်ပုၤသုပုၤဘၣ်အီၣ်စ့ကိးလီၤ၊ အဂုၤ ပုၤတုၤဆီလီၤတၢ်သုၣ်ထီၣ်အဂီၤ အူစၤန့ၣ်အီၤစံးဝဲလီၤ.

ထံကီၢ်မုၢ်ကျိၣ်ဝဲလၢကွၢ် လိာ်ဘၣ်တၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်တၢ်မၤသနၢ်လၢ တၢ်န့ၣ်အီၣ်သု လၢကတုၤထီၣ်ဟံၣ်ဃီတၢ်သုၣ်ထီၣ် အကီၢ်အစီလၢအထီၣ်ဘး၊ တိာ်၊ ကျဲမုၢ်ကျဲဘိ ဒီးတၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤအဂၤတဖၣ် ဒိသိးကလူၤထွံ မုၢ်ကျိၣ်ဝဲလၢကွၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်အကီၢ်လီၤ. အူစၤန့ၣ်အီၤစံးဝဲလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/closer-look-yangon-buildings-and-construction-industry.html>

ပနံၣ်တၢ်မၤကရၢ ကမၤစၢၤ ဝဲတကူၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ၇၀၀ ဂၤလၢကမၤန့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်အုၣ်သ

Myanmar Times, 01 Oct 2018

ကီၢ်ပယီၤကီၢ်စၢၤဖိၣ် တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤဒီး စးဖိကဟံၣ်တၢ်မၤကရၢစၢၤဖိၣ် ဟံၣ်လီၤအသးလၢကမၤစၢၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိ ၇,၁၀၀ ဂၤလၢဝဲတကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် စးဖိကဟံၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ နီၣ်ဂီၤ (၁၄) ဒိသိးကမၤန့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်အုၣ်သးခး၊ အဂုၤ ကရၢပၤဆုာ်တၢ်ခိၣ်န့ၣ်အီၣ်တဂၤ စံးဝဲလီၤ.

ဒီခဲခဲခဲနဲ့ လာအမ္မာကရုနီရဲခဲခဲကျိအစာတဂလ ဖဲဝဲမဟါတ နံလၢ အဝဲဒုဒ်ကရုကမၤစၢမၤန့ၢ်ထံဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးခး လၢခံ လါအတီပူလီလီ.

"ဖုၢ်တကူၣ်ကီဒိၣ် ကီဆၣ် ၁၄ ဘုၣ်အပူၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိကအိၣ်ဘူးထီၣ် ၄၀၀,၀၀၀ ဂၤလီၤ. လၢအကျိ, ပုၤမၤတၢ်ဖိ ၇,၁၀၀ ဂၤ တအိၣ်ဒီးထံ ဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးခးဘၣ်. ပကမၤန့ၢ်ခးလၢအဝဲသ့ၣ်အကီ လၢခံလါအတီပူလီလီ." ဒီခဲခဲခဲနဲ့ ဖဲဝဲလီၤ.

အဝဲဒုဒ်ဖဲဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကျဲးစးမၤန့ၢ်ထံဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးခး လၢ ကိတိာ်ဘၣ်သး ပုၤမၤတၢ်ဖိ, တၢ်န့ၢ်လီၤဟးထီၣ်ထံလီၤ ကီပူၤ ဒီးပုၤ နီၣ်ဂီၢ်စရီ, စးထီၣ်လၢလိစးပထုဘၣ် ၁၀ လီၤ.

ထံဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးခး ကမ္မာနီၢ်ကစၢ်တၢ်အုၣ်သးလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိအကီ ဒီးကမၤစၢမၤတၢ်မၤကစၢ် လၢတၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ် တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. အဝဲဒုဒ်ဖဲဝဲ.

"တၢ်မၤကကစၢ်ဒီး ပုၤမၤသကိးတၢ်မၤမၤသကိးတၢ်အလၢအပူၤ တၢ်မၤကကဲထီၣ်လီၤ." ဒီခဲခဲခဲနဲ့ ဖဲဝဲလီၤ.

ပုၤန့ၢ်တၢ်ခိၣ်ကျိ လၢတၢ်န့ၢ်လီၤဟးထီၣ်ထံလီၤကီပူၤဝဲၤကျိ ဖဲဝဲလၢထံဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးခး တၢ်ကဟ့ၣ်နီၤလီၤဖဲတၢ်လီၤ ခၢ်သး ဖဲဖုၢ်တကူၣ် မုၢ်ထီၣ်, မုၢ်န့ၢ် ဒီးကလံၤထံးကီရုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ကိနီၤအိၣ်, လၢအမ္မာပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤခဲခဲတဂလၢ ကီပယီၤစုတၢ်မၤ ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တၢ်မၤ ပနံၣ်တၢ်ကၤစၢမၤတၢ်ကရၢ Myanmar Industries Craft and Services Trade Union Federation, ဖဲဝဲလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ညီၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲ ထံ ဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သး အိၣ်တအိၣ် တမ့ၢ်တၢ်လီၤဆိဘၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်တယံာ်ဘၣ်, အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအိၣ်ဒီးထံ ဖိကီဖိလံာ်အုၣ်သးတဖၣ် န့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤခွဲးယာ်ဂုၤဒိၣ်တစး, အယီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ယုဝဲ ဒ်သိးတၢ်ကထုးထီၣ်န့ၢ်အါထီၣ် ထံဖိကီဖိ လံာ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ, အဝဲဒုဒ်ဖဲဝဲ.

<https://www.mmtimes.com/news/business-group-vows-help-7000-yangon-workers-get-id-cards.html>

ဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်အါဒုၣ်တက့ၢ် တၢ်တဟ့ၣ်ကၣ်အပူၤ လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်တိာ်ကျဲၤအဖီလံာ်, KHRG ဖဲဝဲ

Karen News, 20 September 2018

သဝီဖိလၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်တိာ်ကျဲၤအကီ လၢကီပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတပၤ အါ ဒုၣ်တက့ၢ်တၢ်တဟ့ၣ်ကၣ်အပူၤဘၣ်, အဂီၢ် ကညီပုၤကညီခွဲးယာ်ကရုၢ် Karen Human Rights Group (KHRG) ဖဲဝဲ လီၤ.

ကညီပုၤကညီခွဲးယာ်ကရုၢ် ဖဲဝဲတၢ်အံၤဖဲ တၢ်စးထီၣ်ပာ်ဖျါလံာ်ပာ်ဖျါ လၢအခိၣ်တီမုၢ်, 'တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢ ပတပုၤသုာ် ဘၣ် 'Development without us', လၢတၢ်မၤအီၤဖဲကီၢ်ကီၢ်တၢ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢ ဖဲလိစးပထုဘၣ် ၁၈ သီလီၤ.

"ပတဖျါရဲၣ်လၢ ကမ္မာဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်အါဒုၣ်တက့ၢ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တဟ့ၣ်ကၣ်အပူၤဘၣ်. တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ် တိာ်ကျဲၤ သူဝဲဟီၣ်ခိၣ်အါမး ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤထဲလၢစ့ၤကိာ်ခါဇီၤ ဟ့ၣ်ကၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အပူၤတနီၤလီၤ." စီၤဂုၤလုလၢအမ္မာ ပုၤ ကတိၤတၢ်ပၤ ဘၣ်သးလံာ်ပာ်ဖျါအဂီၢ်, ဖဲဘၣ်ကညီတၢ်ကစီၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်တဟ့ၣ်ကၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အပူၤအါဒုၣ်လဲၤ, သဝီဖိတဖၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ် လၢကတူၢ်လီၢ်ဝဲလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤ မုၢ်လၢတၢ် ဆိၣ်သနးဒီး တၢ်မၤပျံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပဒိၣ်ခိၣ်န့ၢ်, သုး, ဒီးဖိၣ်စုကဝဲၤကရုၢ်တဖၣ်အယီၤလီၤ, အဝဲဒုဒ်ဖဲဝဲ.

'တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢတပၣ်ဒီးပှၤဘၣ်' လံာ်ဟ်ဖျါ ဘၣ် တၢ်စဲကျဲးဒီးလၢ ကညီကျိာ်, ကိၤလၢဝါကျိ, ဒီးပယီၤ ကျိာ်, ဒီးအဆၢဒိၣ်အိၣ်ယၢ်ခါ ဒီးကဘျးပၤအိၣ် ၁၀၀ ဘျၣ်လီၤ. လံာ်ဟ်ဖျါ ဟ်ဖျါဝဲတၢ်အိၣ်သးဘၣ်သး တၢ်မၤ ကမၣ်ပှၤကညီဒွဲးယၢ် လၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျါ တၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကမၣ်ဟီၣ်ဒိၣ် ဖဲကိာ်ပ ယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးတပၤ စးထီၣ် ၂၀၁၅ တုၤ ၂၀၁၈ လီၤ.

"၂၀၁၂ အလီခံ တ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်တၢ်ကျဲၤ ဟဲန့ၢ် လီၤအါမးလီၤ. ပမၤသီၣ် ကလုာ်ဒူၣ်ကမုၢ်ကလုာ်, လၢ ဘၣ်တၢ်လဲၤကဟံး ဒီးတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကမၣ်ပုၤကညိခွဲး ယာ်ဖဲတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ဟဲန့ၢ်လီၤ အလီခံလီၤ." နီၤထူထူ လၢအမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပုၤန့ၣ် တၢ်လၢကညိပုၤကညိခွဲးယာ်ကရူၢ် စံးဝဲလီၤ.

လၢအသု လၢဂီသွၼ်လးဂီၤဘၣ်၊ တရူးဂ့ၢ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ လၢတရူးပနံၣ်တၢ် မၤဖိအဂီၢ်၊ စးဖိကဟံၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ၊ တၢ်သုၣ်တၢ်ဖျးတၢ်မၤ လၢအဒိၣ်အထီၣ်၊ ထံဂီၤဘၣ်လီၤမ့ၣ်အူတၢ်တီၢ်ကျဲၤ၊ တၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်၊ ဒီးတၢ်တုၤကျဲၤမုၢ်ကျဲၤဘျီတၢ်တီၢ်ကျဲၤ ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်သ့ၣ် အီၤ လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လီၤ၊ အဂ့ၢ် ကညီပုၤကညီခွဲးယာ်ကရူၢ် တၢ်ပာ်ဖျါစံးဝဲလီၤ.

"ကမ္ဘာအနှံ့ပဲပိုင်ဂုဏ်၊ ကရုဏာပွင့် (ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢ) ဂုဏ်၊ မုတမ္မာ ကမ္မာပုဏ္ဏတတိကရကရိဂုဏ်၊ ပုဏ္ဏိကဏ္ဍိကဘဉ် မဿကိတၢ် ဒိဿိကဘျီတၢ်ဂၢ်ကီဘဉ်ဃး တၢ်လဲလိာ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ လၢအမၤဟးဂီၤဟီၣ်ကဝီၤကမ္မာတဖၣ် အခွဲး အယာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲလိာ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ် အရုဏ်ဒိဉ်သနာ်က့ၢ်, အရုဏ်လၢအသုတမၤဘဉ်ဒိ ကမ္မာတၢ်လုာ်အိၣ် သးသမူ ဒီးအလီၤအကျဲ ဖဲတၢ်မၤထွဲထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခါလီၤ." နီၣ်အဲလံးစံ လၢကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ, လၢအလဲလိာ်ဒိကနာ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါလံာ်ဟံၣ်ဖျါအမူး, စံးဝဲလီၤ.

လၢလံာ်ဟံ်ဖျါအပူၤ, ကညိပုၤကညိခွဲးယာ်ကရူၤ ကိးထီၣ်ဝဲကညိဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဒီးကီၤပဒိၣ် ဒ်သိးကဒိသဒၢပုၤတဲဖျါထီၣ် တၢ်ကဒူးကဒှ် ဒီးကမျါၤပုၤတဝါကရၢတဖၣ် လၢအမၤန့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤလၢအဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်အခၢၣ်စး, တၢ်ကဂီၢ်ထီၣ် ဒူးထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်စ့အလုၢ်အပူၤလၢသဝီဖီအဂီၢ်, ဒီးလၢတၢ်မၤအပူၤကအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်သ့ကွၢ်ဖျါခဲခိၣ်ပၤအဂီၢ်လီၤ.

ကညီပုၤကညီခွဲးယာ်ကရူၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ ခ်အမၤကရၢသဘျၤတဖုအသိး လၢကမၤတၢ်ဘၣ်ဃး ကကွဲးဟံၤဖျါ၊ မၤ နီၣ်မၤဃါတၢ်မၤကမၣ်ပုၤကညီခွဲးယာ်တဖုၣ်၊ လၢဟီၣ်ကဝီၤကမျၢၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ၊ ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါကမျၢၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဒိသဒပုၤကညီခွဲးယာ်တဖုၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ဟံၤဖျါဝဲအံၤ မၤလံာ်သၢဘၣ်တဘျီလၢတၢ်ထုးထီၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်န့ၣ်လီၤ.

<http://karennews.org/2018/09/most-of-seized-lands-arent-paid-compensation-under-development-projects-khrg-says/>

သစ်ဒီးတပ်ပတပ်ပြုး

UN ကမ်းတံင်အသိ ကတီၤသးလၢ ကဟံကမၢ်ကီၢ်ပယီၤဘၣ်သး တၢ်မၤအာအာအသိ

Frontier Myanmar, 10 September 2018

ကွန်ဘော် - ဟီဒ်ခိင်ဘီမိုစာဖိုင်ကရ၊ ဘဉ်ဃးပုၤကညီခွဲးယာ်ကိာ်ကး ဆိင်ထွဲဝဲဖဲမိုလုာ်ဇီၤအနံၤ လၢကဒုးအိာ်ထီၣ်ကမံးတံာ်တပု လၢကကတံာ်ကတီၤ တၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မုၢ်အကွီၢ်တခါ ဘဉ်ဃးတၢ်မၤအအာအသီဘဉ်တၢ်မၤအီၤလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ, ဖဲတၢ်စံးဝဲ တၢ်မၤလူၤကံာ်တၢ်အတၢ်အစၢၤ ထီဒါရိၣ်ဟယံၤပုၤကလုာ် ချဉ်ဆံး အဆၢကတီၢ်လီၤ.

ဟိန်ခိန်ဘီမိုစာဖိုင်ကရ၊ ကမ်းတံအထိကတင်တဖု ဆိပ်ထွဲသ ကိးဝဲ "တၢ်ဒုးအိန်ထီၣ် ကမ်းတံမၤတၢ်လၢအသဘူတဖု နီၣ်သး ကထၢဖိုင်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, ဟံၣ်ဖိုင်, ကတီၤ နီၣ်ပိာ်ထံနီၤဖးတၢ်အုၣ် သး ဘၣ်ဃးထံဂုၤကီၤဂၤကီၤမ့ၢ်လၢအနးကတၢ်, နီၣ်တၢ်မၤက မၤထံဂုၤကီၤဂၤသံး လၢတၢ်မၤအီၤလၢကီၤပယီၤအပူၤ စးထီၣ် ၂၀၁၁ လီၤ.

တၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤအလံာ် လၢဘၣ်တၢ်မၤသကိးအီၤလၢ ယုရပၤ ကီၤစာဖိုင် နီၣ်အံးစလိမံၣ် တၢ်မၤသကိးတၢ်ကရၢအဘၢၣ်စၢၤ, စံး ဝဲလၢကမ်းတံကဟံးမူဒါလၢ ကကတံာ်ကတီၤ "လံာ်တၢ်မၤနီၣ် မၤဃါ နီၣ်သးကရဲၣ်ကျဲၤ နီၣ်မၤချ့ထီၣ် တၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်ကီၤမ့ၢ်အတၢ်လဲၤသး လၢအတီအတြီၤဒီးအသဘူ, လၢထံကီၤပတီၢ်မ့ၢ် ဂုၤ, ဟိန်ကဝီၤပတီၢ်မ့ၢ်မ့ၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် လၢထံဂုၤကီၤဂၤကီၤဘျီၣ်ပတီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ကီၤဘျီၣ်လၢတၢ်ဃုထၢထီၣ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ.

ကရၢဖိထံကီၤ ၄၇ ဘၣ်အကျါ ၃၅ ဘၣ်ဆိပ်ထွဲတၢ်ဆၢတံာ်, နီၣ်ထဲလၢကီၤသၢဘၣ်လၢအမ့ၢ် တရူး, ဖဲးလံးပံ နီၣ်ဘူၤရၤဒံၤထံကီၤ တဖုထီၣ်ဒါဝဲလီၤ.

ကီၤလၢအိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖုမ့ၢ် ကီၤလၢအဟးဆွဲး မ့ၢ်တမ့ၢ် ပၤအသးလၢ ကဆိပ်ထွဲတၢ်ဆၢတံာ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤဖဲတၢ်ထုးထီၣ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်မၤအအာအသီအဂီၢ် ဖဲကိၣ်ကးကရၢတလိအံၤအနီၣ်ထံးအ လီၤခံ, ဟံၣ်ဖျါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အကဆူးကတံာ်ဘၣ်ဃး တၢ်မၤအအာအသီထီၣ်ဒါ ရိၣ်ဟ့ၣ်ယၢ်ကလုာ်, လၢအဃုာ်ထီၣ်သးတၢ်မၤတၢ်စုဆူၣ် နီၣ်တကး လၢအစးထီၣ်အသးဖဲမဟံတနံၣ် လၢအီၤကူးန့ၣ်လီၤ.

ဘီမိုစာဖိုင်ကရၢ တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါထံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအလံာ် အိၣ်ဝဲ ၄၄၄ ကဘျံးဟံ, တဲကျိၢ်တၢ်ဝဲလၢတၢ်အုၣ်သးအိၣ်အလၢအ လီၤ တၢ်ကဃိထံသ့ၣ်ညါ နီၣ်တၢ်ကဆွဲးကီၤ ကီၤပယီၤသးမ့ၢ်အနီၣ် နီၣ်သးခိၣ်လၢတၢ်ဖိခိၣ်ကတၢ်အဂၤယီၤဂၤ လၢတၢ်မၤကမၤ ကီၤမ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤကူပုၤကညီအဃိ နီၣ်လၢတၢ်မၤလူၤရိၣ်ဟ့ၣ်ယၢ်ကလုာ်န့ၣ် အတူၢ်အစၢၤအဃိလီၤ.

ပုၤသးဖိ တဘျီဘျီဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအီၤလၢ ရၢ်ခၢၣ်ကလုာ်န့ၣ် ပုၤမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတဖု, မၤသံမၤကီၤ, မၤတရီတပိပိာ်မ့ၢ် ပိာ်မၤ, ခွီၣ်အူမၤဟးဂီၤတၢ်, နီၣ်မၤဆါပယွဲတၢ်, စူးကိၣ်တၢ်စုဆူၣ်နီၣ်တကးအပတီၢ်လၢ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂီၢ်တုၤဘၣ်, တၢ်တ ဟံၣ်ကဲပုၤကညီအသးသမူလၢာ်လၢဆုဆု, ပုၤဃုသ့ၣ်ညါထံတၢ်တဖု စံးကျိၢ်တၢ်ဝဲလီၤ.

မူးစလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ဆံး လၢအထံအကီၤတအိၣ်အါန့ၣ်ဒီး ၇၀၀,၀၀၀ ဂၤအိၣ်ကဒုလၢကီၤဘဲကလိဒုၣ်, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုး လၢတၢ်ကမၤကုၤဆူ ကီၤပယီၤလၢပုၤအါဒုၣ်တက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤဘါသီခါ, မ့ၢ်ဒုၣ်လဲာ်တၢ်အါၣ်လီၤအိၣ်ဝဲလၢထံကီၤခဲဘၣ်အဘၢၣ်စၢၤ လၢ ကမၤကုၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၤပယီၤသးမ့ၢ် ဂီၢ်လိာ်တၢ်မၤကမၤခဲလၢာ် လၢတၢ်ဟံၣ်လၢအလီၤ, စံးဝဲလၢအတၢ်န့ၣ်လီၤမၤဆူၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဖိသံးကျဲၣ် သးတၢ်ကထံးထီၣ်ကွံာ် ရိၣ်ဟ့ၣ်ယၢ်ပုၤဖိစုကဝဲၤ လၢအဂီၢ်ခိၣ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.

တကတီၤဃီ ဟိန်ခိန်ဘီမိုစာဖိုင်ကရၢဒီး ပုၤကညီခွဲးယၢ်ကရူၢ်တဖု စံးဝဲ သးတၢ်ဟူးဂဲၤမ့ၢ်တၢ်လၢအတလၢကွံာ်အခး နီၣ်သး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သးလၢဟိန်ကဝီၤအပူၤ ကထီၣ်သးဆီန့ၣ်ဒီး ပုၤပူၤထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤခး ပၤကီၤသးကလၢ ဖဲလိအီၤကူး ၂၀၁၇ တက့ၢ် လီၤ.

လၢတၢ်ဆိၣ်သနးအါထီၣ်ကီၤပယီၤ, ထံဂုၤကီၤဂၤကီၤမ့ၢ်ကီၤဘျီ လၢဟ့ၣ်ခိၣ် International Criminal Court (ICC) in The Hague ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်ဆၢတံာ်လၢအသဘူလၢ ကီၤပယီၤမ့ၢ်တဆဲး လံာ်ဟံးဃာ်ဘၣ်ဃးကီၤဘျီၣ်အံၤဒုၣ်လဲာ် ကီၤဘျီၣ်အိၣ်ဒီး အစိကမီၤလၢ ကအိးထီၣ်တၢ်ဃုထံသ့ၣ်ညါဆိတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲမိုလ်ဒီအလံာ်အပူၤ တၢ်ဟံသုာ်ဟံသး ICC အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢတံာ်, ဒီးတၢ်ဃုထီၣ်လၢ "တၢ်အကျိၤအကျဲၤ လၢကမၤသကး တၢ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒီး ဆူညါပုၤကယိထံသ့ၣ်ညါတၢ် ဘၣ်ဃးပုၤကညိခွဲးယၢ်ဂ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ."

တၢ်ဆၢတံာ်အပူၤ စံးစိုၣ်ကိးဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဘိမိုၢ်စၢ်ဖျိကရၢ တၢ်ဃုထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကသုးထီၣ်န့ၣ်အစိကမီၤခွဲးယၢ် တုၤ လၢတၢ်အကျိၤအကျဲၤလၢအသိ စးထီၣ်မၤတၢ်တစုလီၤ.

တၢ်ဆၢတံာ်ဖဲမိုလ်ဒီအန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢ ပုၤကညိခွဲးယၢ်ကိၣ်ကးကရၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဃုထၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အကျိၤအကျဲၤန့ၣ်တကလုာ်လီၤ.

ကမံးတံာ်တမံၤဃီ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတခါဖဲ ၂၀၁၆ ကတၢ် နိသးကသုာ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် လၢတၢ်ကဆိးကွီၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်လၢ ကီၢ်စူၤရံၤ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဖဲဘိမိုၢ်စၢ်ဖျိကရၢဘျီဒိၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဖးလၢဂ့ၢ်နယုယိး ဝံၤအလီၤခံလီၤ.

<https://frontiermyanmar.net/en/new-un-panel-to-prepare-indictments-over-myanmar-atrocities>

NLD ပုၤတံာ် ကသုးကွံာ်ဘျီဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢ မၤတၢ်တတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး

Irrawaddy, 27 September 2018

မၤတလု - ဒီကလုာ်ဒံာ်မိၣ်ကရၢစံာ်ကရၢစိပုၤတံာ် National League for Democracy (NLD) ပုၤဟံၤလီၤဆုၣ်နီၤခံၤတၢ် ဂၤ, စံးဝဲဖဲမိုလ်ဒီအန့ၣ်လၢ ပုၤတံာ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢ ကဟံထီၣ်ကွံာ်ဘျီဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢ အမၤတၢ်တတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး ဒီးတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသုာ်ဒိသးလၢ ကမုၢ်ဖိခိၣ်တဖၣ်လီၤ.

အူစီၣ်မ့ၢ်မိၣ်, လၢအမ့ၢ်စိုၣ်ကိးမၤတလုကီၢ်ဒိၣ် ကိတိာ်ခိၣ် ကျၢၢ် ဒီး NLD ပုၤတံာ်အစိကမီၤသဟီၣ်အိၣ်ဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ, စံးဘၣ် ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲမၤတလုဘျီဒိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိဝံၤအလီၤခံလၢ တၢ်မၤဝဲအံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒိသး ကမၤဆူၣ်ထီၣ်ပုၤ တုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိကရၢ လၢအမ့ၢ်ပုၤ တံာ်ခၢၣ်စးတဖၣ် အဂီၢ်အဘါလီၤ.

"ပကွၢ်ကဒါကုၤ NLD ဘျီဒိၣ်ခၢၣ်စးကိးဂၤဒီး အတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤ မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်မၤဒ်လဲၣ်လၢတၢ်မၤပျီပူၤ ဒီးမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤ န့ၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ် လၢဟီၣ်ကဝီၤကမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ပမ့ၢ်ထံၣ်န့ၣ် ကရၢဖိလၢမၤတၢ်တတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး, တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသုာ်ဒိသး မ့တမ့ၢ် တပိာ်ထွဲပုၤတံာ်တၢ်ဘျီ ကျဲတဖၣ်, တၢ်ကဟံထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအလီၤအလၢ ဒီးတၢ် တပျဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤပြၢ ၂၀၂၀ တၢ်ဃုထၢလၢကဟံလၢ ဘၣ်လီၤ." အဂ့ၢ် အူစီၣ်မ့ၢ်မိၣ် စံးဝဲလီၤ.

လၢတၢ်ကွၢ်တၢ်ဆူညါအဂီၢ် ဒီးလၢတၢ်ကတီၤသးလၢ ၂၀၂၀ ထံကီၢ်ဒီဘုၣ်တၢ်ဃုထၢလၢကဟံအဂီၢ်, ပုၤတံာ်ပုၤဟံၤလီၤဆုၣ်နီၤခံၤ တၢ်ဂၤ အိၣ်ဒီးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် အဂီၢ်အဘါကဆူၣ်, ကဟူးဂဲၤမၤတၢ် ဒီးမၤအမူအဒါဒိပုၤမၤထံၣ် ကီၢ်သးဖိအသး လၢကမုၢ်ဒီးသန့ၣ်ထီၣ်သးသန့ၣ်လီၤ.

"ပနီၤပဂီၢ်လၢ ပဝဲခဲလၢာ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအကီၢ်အခဲ လၢဘျီဒိၣ်အပူၤ, တကတီၢ်ဃီလၢတၢ်မၤပျီပူၤလီၤ. ပအိၣ်ဒီးဘၣ် သးလၢပပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် အဂီၢ်အဘါကဆူၣ်, ကဟူးဂဲၤမၤတၢ် ဒီးမၤလၢပွဲၤမူအဒါ လၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်ပုၤတံာ်အဂီၢ် အဘါသ့စိုၣ်ကိးခီဖျိအဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤ, ဒီးကဆၢၣ်ထၢၣ်ဂၢ်ကျၢၤလၢကမုၢ်အဂီၢ် သ့စိုၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်ဂျဲးဝဲလီၤ.

"ပကဟံထဲပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိလၢ မၤတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံာ် လၢကမုၢ်အဂီၢ်, လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢအဆူၣ်လၢပုၤ တံာ်အဂီၢ်, လၢအလူၤပိာ်မၤထွဲ ပုၤတံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဒီးတၢ်ဘျီဃာ်ဃာ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံးဝဲလီၤ.

NLD ဟုတ်ပလီ၊ ဒီးထူးထီၣ်ကွံာ်အကရၢဖိတဘျူးဂၤ လၢအမၤကမၣ်ပၣ်တံၣ်တၢ်ဘျုး၊ စးထီၣ်လၢကဲထီၣ်ဘၣ်ပၣ်တံၣ်ပၢတၢ်လံၤလံၤလီၤ.

တလါညါအံၤအခိၣ်ထံး, ပုၤတကူၣ်ကီၤဒိၣ်ပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အူၣ်ကီၤစုၤယၤ ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ထးခိၣ်ပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီၤသဲၣ်သဲၣ်
ခဲၤ, ခံၣ်လၢကမ့ၢ်ပုၤလၢကတိၤတၢ်ပျီၣ်ပျီၣ် ဒီးကဲပုၤတုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢပုၤအါဂၤဘၣ်သး, ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ဟ
ဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ် လၢအဝဲသ့ၣ်ကီၤဆၣ်အလီၤအကျဲၣ်ဒဲစ့ၣ်စ့ၣ်လီၤ.

NLD ပုၤပၤလီၤဆၢနီၤလၢကယါကီၢ်စဉ်, ဒီးခၢၣ်လၢပူၤ, ယီၤဒိၣ်ကီၢ်စဉ် ပုၤပၤလီၤဆၢနီၤ ဒီးမိမိ, သးစၢ်ခိၣ် အူစိစိသူၤ, အပူၤ ကွံာ်သးမုၢ်ဒိၣ်သးခိၣ်မိ ဒီးခၢၣ်စးလၢ စ့ၣ်ပျံာ်သၢ်ကီၢ်ဆၢ လၢဝဲတကူၣ် အူညၤလု, ဒီးခၢၣ်စးလၢအ့ယၢ်ဝတံာ်ကီၢ်ဒိၣ် မအူၤပုၤ ကီၢ်ဆၢ အူစ့ၤပု, ခဲလၢကတိာ်ဟံးထီၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤ လၢ ၂၀၁၇ အတီၤပူၤလီၤ.

ပှတုတ်သိပ်တုတ်သီအါထိပ်သာဂဏဒီး ဘုတ်သိပ်ယိပ်အဝဲသုတ်ဖဲလါအုဋ္ဌိတ်တနံင်အံၤ ပု်ဃုာ်ဝဲဘျီင်ဒိတ်ထးဒီခါဝဲး အူဗုၤ ချံၣ်, ခါဝဲးလုာ် စုာ်ကွဲကဏုၤတုၤ ဝဲတကူာ် အူခါစ့ၤ, ဒီးမိာ်ကီၤစံာ်ခါဝဲး ဒီးလီၤဂီၤဘါ, တါဂီၤဘါဒီး စးဖီကဟုာ်ကိတ်တိာ်ဒိပ် အူ မုထုၤအိပ်ဟဲလီၤ.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/nld-purge-ineffective-members-parliament.html>

ထံရှိုက်သုံးပတ်တိုင်ဆုံးတဖန် ကတီးအသေးလာ ၂၀၂၀ တစ်ယူထာအင်္ဂါ၊ မှီဘဉ်သဂါးဒီးတၢ်အဂ္ဂုဒြဲလံာ်

Myanmar Times, 01 October 2018

နသုဉ်ညါၵ်း၊ လၢဒီကလုာ်ဒံဉ်မိဉ်ကရူာ်စံဉ်ကရၢစီပုဉ်တံဉ် National League for Democracy (NLD) ဒီးကီၢ်စၢဖှိဉ်တၢ် ဃူဖိးဒီးတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီပုဉ်တံဉ် Union Solidarity and Development Party (USDP) အမဲဉ်ညါ ထံၣ်ကီၢ်သးပုဉ် တံဉ်ဒိဉ် ဘူးကထီဉ်ဘး ၁၀၀ လီၤ. ပုဉ်တံဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤဒၢဒၣ်တက့ၢ်မ့ၢ် ပုဉ်တံဉ်လၢကီၢ်ဒိဉ် ဒီးကီၢ်စံဉ်တဖဉ်လီၤ. လၢအပူၤ က့ၢ်အဝဲသ့ဉ်ကမ့ၢ်ပုဉ်တံဉ်လၢအဂ့ၢ်တဒိဉ်ဘဉ်ဒၣ်လဲာ်, အဝဲသ့ဉ်တပတုာ်မၤတၢ်လၢ ကနၤတၢ်ဒၢကီၢ်ဘဉ်.

စးထိန်လာ၊ ၂၀၁၁ လံၤလံၤ၊ ဖိတ်စးထိန်စူးကါပန်တံၣ်အါဖုကျဲအခါ၊ ထံၣ်ကီၤသးပန်တံၣ်လာ အဆးလီၤမံၤသၣ်ဒီး တါဃုထာ ခီမရှၢ် အိၣ်ဝဲ ၉၅ ဖုလီၤ.

"ပတ်တံအိတ်အါဖု အခီပညီမုာ်ဝဲ ကမ္ပူဂါးသးစိထံရှိုကီသးလီၤ. အဝဲ သုတ်အိတ်ဒီးနုာ်လီၤပတ်သုတ်လၢထံရှိုကီသးအပူၤ ခီဖျါအုာ်နုာ်ဝဲအဝဲသုတ် တၢ်ထံပတ်တၢ်ဘၣ်သး ခီဖျါထံရှိုကီသးပတ်တံလီၤ." အူသျှုတ်ဝဲ, လၢအမုာ် ဒံင်မိက်ကရဲးတံးပတ်တံ-ကီၤပယီၤ ဒီးမုာ်ပုၤထံရှိုကီသးဖိလီၤလံၤတၢ် ဂၤ စးထီၣ်လၢ (ဖးစးပးလး) အစီၤကီၤလၢဂါတၢ်ပၤအခါလီၤ.

ဒ်တၢ်ဃုထၢနီၤမၤရှၢ် တၢ်မၤနီၣ်မၤဃၢၤစရီၤအသိး, ထံၣ်ကီၤသးပုၣ်တံၣ် လၢအန့ၣ်လီၤပြၢလီၤဆ့ၣ်နီၤ ၁၁၇၁ ဖျၢၣ်လၢဘျီၣ်ဒ်လၢနီၤ, ဘျီၣ်ဒ် ထးဒီ, ဒီးကီၤဒ်ဒီးကီၤစၣ်ဘျီၣ်ဒ် လၢ ၂၀၁၅ ထံၣ်ကီၤဒ်ဘုၣ်တၢ်ဃုထၢ, အိၣ်ဝဲအဖု ၉၀ လီၤ.

ပပ်တံၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤပြၢတၢ်လီၤ ၅၇န့ၣ်ဒီးတဆံ, ထဲလၢပပ်တံၣ်
ဃုဖဇိၤန့ၣ်လီၤတၢ်ပြၢလၢတၢ်ဖးလီၤလၢ အကယၤတဖၣ်လီၤ.

ပတ်တံအိတ်ဝဲနွံဖုလၢ အဆုၤလီၤခၢၣ်စးပြၢတၢ်လၢလီၤဆုၣ်နီၤအါန့ၣ်ဒံး
အဖျၢၣ် ၁၀၀, လၢကီၤစဲၣ်ဒီးကီၤဒိၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ပူၤလီၤ. လၢ ယံၤဒိၣ်ကီၤစဲၣ်,
ယံၤဒိၣ်ကလုာ်ဒုၣ်ခဲလၢာ် ဒံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးပတ်တံၣ်, လၢအမၤကလုာ်ဒုၣ်

ပပ်တံင်လၢအဂီၢ်ဘၢဆူၣ်ကတၢၢ်, န့ၣ်လီၤပြၢတၢ်လၢလီၤဆၢၣ်နီၤအဖျၢၣ် ၁၂၀ အဂီၢ်, ဒီးယီၤဒိၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ခဲလၢာ် ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ကရၢၣ်စံ န့ၣ်လီၤပြၢတၢ်လၢလီၤဆၢၣ်နီၤ ၉၀ ဖျၢၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပပ်တံင်လၢအဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤပြၢဒၣ်ထဲတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ် လၢအမၤနၢၤတၢ်သ့အလီၤလီၤ.

အပူၤကွံာ်တၢ်ဃုထၢ ပပ်တံင်လၢအနၢၤတၢ်ဒိၣ်ထဲ ၂၀ ဖုၣ်လီၤ. NLD ပပ်တံင်မၤန့ၣ်လီၤဆၢၣ်နီၤအါကတၢၢ်, ဒီးပပ်တံင်လၢအ ပိာ်ထွဲထီၣ်အခဲမ့ၢ် USDP, Rakhine National Party ဒီး Shan Nationalities League ပပ်တံင်တဖၣ်လီၤ. အဂၤတဖၣ် မၤန့ၣ်လီၤဆၢၣ်နီၤထဲဒၣ် တဖုတဖျၢၣ်စုာ်စုာ်လီၤ.

အပူၤကွံာ်တၢ်ဃုထၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တမၤန့ၣ်တၢ်နီၤတမံၤဘၣ်ဒၣ်လဲာ်, ပပ်တံင်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအါဒၣ်တက့ၢ် ဟံၤလီၤအသးကျၢၤမုဆု လၢကဆုၤလီၤခၢၣ်စးလၢ ကန့ၣ်လီၤပြၢတၢ်ဃုထၢလၢခံတၢ်လီၤ.

"ပအံၣ်ဒီးမၤစၢၤတၢ်လၢ ပထံၣ်ကီၢ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပပ်တံင်တဖုမၤတၢ်သ့ဒိၣ်န့ၣ်ဒီး ပုၤတၢ်ဒီးလီၤ. ပပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်က မၢ်ဒိပပ်တံင်တဖုအသး ကဲဘျုးဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်တလဲၤန့ၣ်ဘၣ်လၢဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤဒၣ်လဲာ် ပအံၣ်ဒီးဘၣ်သးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်ကကန့ၣ်ပုၤ ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ပဒိၣ်လၢဘျီၣ်ဒိၣ်အချၢန့ၣ်လီၤ." အူယဲထီၣ်, လၢအမ့ၢ် ၈၈ ကွီၤသးစၢၤသ့ၣ်ပပ်တံင် ပုၤတၢ်လီၤဆၢၣ် နီၤ စံးဝဲလီၤ.

ပပ်တံင်န့ၣ်လီၤပြၢလီၤဆၢၣ်နီၤ ၃၉ ဖျၢၣ်လၢ ၂၀၁၀ တၢ်ဃုထၢ ဒီးမၤန့ၣ်လီၤဆၢၣ်နီၤတဖျၢၣ်လီၤ. န့ၣ်လီၤပြၢကဒီးလီၤဆၢၣ်နီၤ ၄၇ ဖျၢၣ်ဖဲ ၂၀၁၅ တၢ်ဃုထၢ, ဘၣ်ဆၣ်တန့ၣ်ဝဲနီၤတဖျၢၣ်ဘၣ်.

"တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်အါမးလီၤ. ပကဘၣ်ငါတၢ်လီၤလၢပရူအဂီၢ်, ဃုထၢထီၣ်ပပ်တံင်ကရၢၣ်စံး ဒီးန့ၣ်လီၤတၢ်ပြၢလၢတၢ်ဖးအဂီၢ်လီၤ. ပ မ့ၢ်တနၢၤတၢ်ဘၣ်ဒၣ်လဲာ်, ပကဘၣ်ကျဲးစးဒီးသီး တၢ်ကထံၣ်ပုၤလၢကမ့ၢ်အမဲာ်ညါလီၤ. ပကဘၣ်ပိာ်လီၤပဟံၣ် ဒီးပဟံၣ်ဒိၣ်က ပံာ်ဒၣ်လဲာ် ဒီးသီးပကဒုးမုဒီးပပ်တံင်အဂီၢ်လီၤ." အူယဲထီၣ် စံးဝဲလီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ပပ်တံင်လၢအဆဲးလီၤအမံၤဒီး တၢ်ဃုထၢခိမၤရှၢၣ်အိၣ်ဝဲအဖု ၅၀ လီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ပပ်တံင်ဖိတဖၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢ ကစိာ်ကဖိထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ကရၢၣ်စံးကန့ၣ်စံးန့ၣ် ကမီၤအဂီၢ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအထံၣ်ရှၢၣ်ကီၢ်သး ဘၣ်တၢ်လုၢ်ဘၢအီၤလၢပပ်တံင်တဖုယီၤ ယံာ်အနံၣ်ယံာ်ဆဲးဘျီၣ်, ဒီးတၢ်ဆိတလဲဆူၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ် စံၣ်သနူ ဟ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ထံၣ်ရှၢၣ်ကီၢ်သးပပ်တံင်အခွဲးအယာ်လၢ ကလူၤမၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အူစလဲအိၣ်မုလဲာ်, လၢအမ့ၢ်အဂီၢ်ခီၣ်ဒီးကလုာ်ပပ်တံင်နီၤရှၢၣ်, စံးဝဲလၢအဝဲဒၣ်ပပ်တံင် ကျဲးစးဂုာ်န့ၣ်ခီၣ်ကလုာ်ဒူၣ်အခွဲးအယာ်အဂီၢ် လီၤ.

"ပပ်တံင်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒီးသီးကပၤဃာ်, စိာ်ကဖိထီၣ်, ဒီးမၤန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ခီၣ်ကလုာ်အဂီၢ်လီၤ. ပတူၢ်ဘၣ်လၢပ ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ် ခီၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံၣ်ရှၢၣ်ကီၢ်သးပပ်တံင်တဖုအသးလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး. ပပ်တံင်န့ၣ်လီၤပြၢလီၤ ဆၢၣ်နီၤဃးဖျၢၣ် ဖဲ ၂၀၁၅ တၢ်ဃုထၢ, ဘၣ်ဆၣ်တမၤန့ၣ်နီၤတဖျၢၣ်ဘၣ်.

အူအၤလဲၤ, လၢအမ့ၢ်အၤခါဒီးကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပပ်တံင်အနီၤရှၢၣ် လၢယီၤဒိၣ်ကီၢ်စံၣ်, စံးဝဲအဝဲသ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပပ်တံင် ဒီးသီးကစၢ်ဖျိအၤခါဒီးကလုာ်ဒူၣ်အဂီၢ်လီၤ. .

"အၤခါဒီးကလုာ် မ့ၢ်ကလုာ်ဒူၣ်အိၣ်ကတၢၢ်သၢဖုတဖုလၢလၢ မ့ၢ်ထီၣ်ယီၤဒိၣ်ကီၢ်စံၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ တၢ်ဘျီၣ်တၢ်ဘၢအနံၣ်လၢအကယၤ, ဒီးတမ့ၢ်တၢ်ညီၤလၢတၢ်ဘျီၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် လၢကတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲပုၤတကလုာ်လီၤ. ပပုၤကလုာ် ဘျီၣ်ဘၢဝဲဘျးဒးတၢ်ဘၢ, မိာ်လုၢ်ပၤလီၤတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်, ဒီးခရံာ်ဖိတၢ်ဘၢလီၤ," အဝဲဒၣ်စံး.

ဖဲ ၂၀၁၅, ပုဂံတံင်နုာ်လီၤပြာ်လီၤဆုာ်နီၤယုဖျာ် ဒီးမၤန့ၢ်အၤလၢကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝီကိတိာ်ခိၣ်လီၤလၢလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲ ၂၀၁၇ တၢ် ယုထၢဖိအကတီၢ်, အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်.

မ့ၢ်ဘၣ်သၢကိးဒီးတၢ်အၤဂျူဘၣ်ဆၣ် အူအၤလဲၤစံးဝဲ အပုၣ်တံင်ကရၢဖိတဖၣ် အသးသဟီၣ်တစၢ်လီၤဘၣ်.

ဖဲ ၂၀၁၀-၂၀၁၈ အဘၢၣ်စၢၤ တၢ်ယုထၢဖိမၤရှၢ်သးကွံာ်ဝဲထံၣ်ဂီၢ်သးပုၣ်တံင် ၁၅ ဖု, လၢအကျါ ၈ ဖု မ့ၢ်လၢတနုာ်လီၤပြာ်တၢ်ဖး လီၤအၤစ့ၤကတၢ်သၢတီၤ လၢတၢ်ယုထၢပူၤဘၣ်အယီၤလီၤ. ဒိတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲအသး, ပုၣ်တံင်လၢတနုာ်လီၤအခၢၣ်စးအၤစ့ၤ ကတၢ်သၢကိး လၢကနုာ်လီၤပြာ်တၢ်ယုထၢဘၣ်န့ၣ်, ကၤဂျူကွံာ်တၢ်နုာ်န့ၣ်အိၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၣ်တံင်လၢအၤကတဖၣ် တၢ်ပတုာ် ကွံာ်အီၤမ့ၢ်လၢ ပာ်ဖိၣ်အသးဒီးပုၣ်တံင်လၢအၤကတဖၣ်အယီၤလီၤ.

စီမ့ၢ်ထွဲ, လၢအမ့ၢ်ကညီဒီကလုာ်ဒုၣ်မိၣ်ကရဲးတံးပုၣ်တံင် အနီၤရှၢ်, လၢဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤခီဖျိ ပုၣ်တံင်သၢပုၣ်တၢ်ပာ်ဖိၣ်သး, စံးဝဲလၢတၢ်ပာ်ဖိၣ်သးအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ် ဒိသးကဟ့ၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ် ထံၣ်ဂီၢ်သးအခၢၣ်စးလၢအၤကိၤဘၢဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ.

"ကမ့ၢ်အဲဒီးလၢပကဘၣ်ဖိၣ်အသး, အယီၤပမၤလီၤ, မ့ၢ်ဒုၣ်လဲၤပဖိလဲၤစံးဝဲလီၤဆီလိာ်အသးလီၤ." အဝဲဒုၣ်စံး.

ပမ့ၢ်ဘၣ်ကွံာ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကိတိာ်ခိၣ်သန့က့, ထံၣ်ဂီၢ်သးပုၣ်တံင်ဆံးကိာ်ဖိတဖၣ် န့ၣ်ဝဲလၢပမၤပမူဒါအိၣ်တခါ လၢထံကိာ် တၢ်ဆီတလဲဆူဒုၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံးအဂီၢ် မ့ၢ်လၢကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ် ကဘၣ်တၢ်နုာ်ဟူအီၤအယီၤလီၤ.

ပုၣ်တံင်ခိၣ်နီၤတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ လၢခဲကတၢ်အဝဲသ့ၣ်ကကဲထီၣ် ပုၣ်တံင်အါပုၣ်တၢ်ပာ်ဖိၣ်သးပဒိၣ်တဖု အက့အခီတခါ လၢကကဲခၢၣ်စး အၤစ့ၤကတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပူၤကလုာ် အတၢ်ဘၣ်ဘျူးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သၢကိးဒီးတၢ်အၤဂျူသန့က့ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအ သးလၢ ခံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးတၢ်ယုထၢ ထံၣ်ဂီၢ်သးအဂီၢ် ဆူၣ်ဒုၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/small-political-parties-prepare-2020-elections-despite-losses.html>

ထံကိာ်ပုၣ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ဝဲဒါး တဲလီၤကထာဝဲ တၢ်ကဘၣ်ဘျီ ၂၀၀၈ ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျာ်သဲစး

Myanmar Times, 20 Sep 2018

ကိာ်ပယီၤတၢ်ဆီတလဲဆူဒုၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံးသန့ ကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ထဲလၢ တၢ်ဘျီက့ၤ ၂၀၀၈ ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျာ်သဲစးတစု တဆီ ဘၣ်တဆီခီဖျိတၢ်တဲသကိးအကျဲန့ၣ်လီၤ. အဂီၢ် အူကူၤတုၣ်စ့ၤ, လၢအမ့ၢ်ထံကိာ်ပုၣ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ဝဲဒါး ကိတိာ်ခိၣ်, စံးဘၣ်သဲ စးဘျီဒိၣ် ဖဲမ့ၢ်ပျဲအနီၤလီၤ.

အဝဲဒုၣ်စံးဝဲလၢ တၢ်လိာ်ဘၣ်ခံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံးတၢ်ဆီတလဲလၢအ ဆူၣ် တချူးလၢဒီကလုာ်ဒုၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံးကရၢဖိ တီခိၣ်ရိၣ်မဲပ ဒိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကိာ်စၢဖိၣ် လၢထံကိာ်ဖိခဲလၢာ် ပာ်ကဖၢလၢသးသ့ န့ၣ်လီၤ.

"တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သဘျူ, တၢ်ထံးတုၤသး ဒီးတၢ်ယူးယိၣ်လိာ်သး ကဒဲကဒဲ လၢကလုာ်ဒုၣ်ကရၢၣ်အကျဲသ့ ဖဲတၢ်မၤထွဲထီၣ် တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်ခံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးကိာ်စၢဖိၣ်သ့အခါလီၤ." အဝဲဒုၣ်စံးဒီး.

အဝဲဒုၣ်စံးဝဲလၢ အမ့ၢ်လၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲအဖီတၢ်မ့ၢ် ဒိ သးကမၤန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ခံၣ်မိၣ်ကရဲး တံးကိာ်စၢဖိၣ် ဒီးတၢ်ဆဲးစုမ့ၢ်ကျါ ကိာ်စၢဖိၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအဂီၢ်လီၤ.

အဝဲဒုၣ်စံးလီၤကထာဝဲ တၢ်အရဲဒိၣ်ဘၣ်သး တၢ်မၤထံၣ်ဂီၢ်သးတၢ် တဲသကိး ဒိသးတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤ ဘၣ်သးဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျာ်

သန့် လာအိန်လတ်အာန်လီပူအာဂီလီ.

အဝဲဒုဉ်စံးစိုက်ကီးဝဲလ၊ ကီပယီသုးမို အိဉ်ဒီးမူဒါအရုဒိဉ်လကမလီတို တါအာန်လီဒ်န့ဒ်အသိး တါမလွဲထီဉ်အီကသု အာဂီလီ.

"လာတါလူမနု တါမုတ်တါခုဉ်တါမကျဲလ၊ အဘဉ်ဂီဘဉ်ဒွးအာဂီ၊ တါကီတါခဲလ၊အအါ တါကဘဉ်မနုနုလီ." အဝဲ ဒုဉ်စံး.

ကီပဒိဉ်ကလဲဆူညါ တပတီဘဉ်တပတီ နိသိးကမနုဒ်ခိဉ်မိဉ်ကရဲးတံးအလုလ၊ ဒီးတါကဒုးအိဉ်ထီဉ်ဖဲဒရဲဉ်ကီစာဖိဉ်အာဂီ လီ၊ အဝဲဒုဉ်စံး.

ပဒိဉ်လာအခဲအံးမတုလံ ၂၁ ယာဖိဉ်ပုလီတါမုတ်တါခုဉ်တါအိဉ်ဖိဉ် သာဘျီ၊ လာအမနုတါအာန်လီ ၅၁ ထံဉ်လီ. ဖဲတါ အိဉ်ဖိဉ်ခံဘျီတဘျီအဆာကတီ၊ တါဂုလ၊ဘဉ်ဃးတါထုးဖးသး ဒီးအမုနီကစါတါစံဉ်ညီဉ်ပလီသးအခွဲးယာ ဒီးတါခွဲးတါ ယာလာကီစံဉ်ကကွဲးဟ်လီဂီခိဉ်ထံးသဲးတဖဉ်၊ တါအာန်လီဘဉ်ဆဉ်အကတါ တါဟ်တုဂံဉ်န့လီ. အဂု အူကီတုဉ် စ့.လဲးဝဲလီ.

"တါထုးဖးသးတါဂု အရုမုဒိဉ်သနုကု၊ အရုဒိဉ်အါလ၊ ပုကီးဂးဒီးကဘဉ်မသကီးတါ လာတါသုဉ်ထီဉ်ဖဲဒရဲဉ်ကီစာဖိဉ်အာ ကီ ဖဲပုတလီဉ်ထုးဖးသးဘဉ်လီ." အဝဲဒုဉ်စံး.

လာ ၅၀ မံးနံးအယာ အတါဟ်ဖျါဆူဘျီဒိဉ်ပူအဆာကတီ၊ အူကီတုဉ်စ့. ကတီစိုက်ကီးဘဉ်ဃး တါလဲထီဉ်လဲထီလ၊ပ ဒိဉ်မနု လာတါကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သု၊ တါအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ၊ ဒီးတါမဆူဉ်မလွဲတါသိတါသီတကပလီ.

စါသဉ်စံး၊ လာအမု ယီဒိဉ်ကလုဉ်အါဖုဒ်ခိဉ်မိဉ်ကရဲးတံးပဉ်တံဉ် ဘျီဒိဉ်လုဉ်ခါခါစး၊ စံးဝဲလ၊တါဟ်ဖျါလီဂးဒီးတါဃု မနုတါဖးလာတါဃုထာအာဂီ ဖဲနီဉ်ပုဘဉ် ၃ သီတါဃုထာဖိကတီ ဘူးထီဉ်န့လီ.

"တါဟ်ဖျါဒ်န့တကလုဉ်အတါပညိဉ်မု တါထုးနုပုဟ်တါဖးအသးလ၊ ကဆိဉ်ထွဲပဉ်တံဉ်လာတါအာဂီလီ." အဝဲဒုဉ်စံး. "ဖဲနအိဉ်ဒီးနဆိဉ်မု၊ ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုတကြးသးပုနီဉ် တါအာန်လီလာအဝဲသုအာန်လီ ဖဲအပူကွံတါဃုထာန့ဘဉ်."

အူလုဉ်စီ၊ လာအမု ရါခါဒိကလုဉ်ပဉ်တံဉ် ဘျီဒိဉ်လုဉ်ခါခါစး၊ ဟ်ဒုဉ်ဟ်ကမုစိုက်ကီး ကိတီဒိဉ်အတါကတီလီ.

"တါပနုတါဂုကီလာတါတဘျီရဲဒီး လာဖိဉ်စံဉ်အတါကတီလာအရုဒိဉ်အပူ ကဲထီဉ်တါမလီကွဲတါဂုကီသုဉ်တဖဉ် အံးလီ. ယသးတမံဘဉ်၊ မုလာတါကတီတစံးတါနီတမံဘဉ်ဃး တါမနုတါမုတ်တါခုဉ်အဂု၊ ဒီးပုဂုဝီ-မုကျီဝဲကွဲ တါလဲထီဉ်လဲထီဘဉ်အယီလီ." အဝဲဒုဉ်စံး.

တဲဘဉ်ကမုနီဖျါဘျီဒိဉ် ဘဉ်ဃးတါကျဲးစးဘျီဘဉ် ဂီခိဉ်ထံးတါဘျာသဲး ဒီးပဒိဉ်တါရဲဉ်တါကျဲလ၊အာဂီ ဖျါလီဂီဒ်အမု တါဃုထာဖိတါလူမနုတါဖး အတါကတီအသးလီ၊ အဂု အူသုထီအူ၊ လာအမု USDP ပုကတီတါပမံးဝဲလီ.

<https://www.mmtimes.com/news/state-counsellors-office-stresses-need-amend-2008-constitution.html>

တါဂုလာအဂုလ

တါတဟုဉ်ခွဲးလာ တါကသုဉ်ထီဉ် ၁၀,၀၀၀ တဉ် ဘဉ်လုဉ်မုဉ်စး - သုးခိဉ်ကျါစီကီနံဉ်စး

Karen Information Center, 03 October 2018

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ တပျဲတိကသုဉ်ထီၣ် ဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စး ဖဲလုၢ်ပျီၣ်ကီၢ်ဆၢ် လၢအိၣ်လၢအတၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤဘၣ်, အဂီၢ် သးခိၣ်ကျိၣ် စီၤကူၣ်န့ၣ်, လၢအမ့ၢ်ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထီၣ်ဖျးသးမ့ၢ်ဒိၣ်အခိၣ် လၢကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ဖိလၢ် စံးဝဲလီၤ.

ယတနၤစၤကီၢ်မ့ၣ်ကူၣ်ဒီပနံၣ် ဟံၣ်ဃၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်ကသုဉ်ထီၣ် ဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးဖဲဘူးဒီး တကွံကျိၣ်သဝီ, လၢယီၤတၢ်က ရှိၢ်အဖိလၢ် လၢကျိၢ်ကတံၢ်, လၢလုၢ်ပျီၣ်ကီၢ်ဆၢ်အပူၤလီၤ.

"ပတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်ကျဲၤ လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီလၢ ကမ့ၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. ပကကွံဆိကမိၣ် မ့ၢ်တၢ်တၢ်ကျဲၤ အဘျူးကအိၣ် လၢကမ့ၢ်အဂီၢ်ဖါ. တၢ်ခဲလၢ်ကဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ ကမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်သးအဖိခိၣ်လီၤ. ပသုၣ်ညါဘၣ်လၢ ဒီပနံၣ် ဟံၣ်လီၤတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤလၢ ကမၤတၢ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤလီၤ. ပတၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပတၢ်ပျဲဘၣ်." အဂီၢ် သးခိၣ်ကျိၣ်စီၤကူၣ်န့ၣ် စံးဘၣ်ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤ သန့ၤဖဲ လၢအိၣ်ထီၣ်ဘၣ် ၂ သီလီၤ.

အဝဲဒၣ်ဆဲးတဲဒီးဝဲလၢ ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ က ဆဲးဆၢထၢၣ်ဒ်အဖိလၢ်စံၣ်အသိး ဒီးဒီပနံၣ်ထံၣ်လိာ်အ သးဒီး ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ ဒ်သိးကတၢ်ပီၣ်တၢ် တိာ်ကျဲၤအဂီၢ် ဘၣ်ဆၢတၢ်ကမၤတၢ်ဆၢတၢ်အခါဖဲ ထဲလၢတၢ်ဆၢန့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဆူ လီၤခၢၣ်သးပၤဆၢ တၢ်ကမံးတံၢ်အိၣ်ဝံၤအလီၤခဲလီၤ.

ပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢဒီပနံၣ်တကၤ စံးဝဲလၢဘံၣ်လၢ်မ့ၣ် စးလၢတၢ်ဃုထီၣ်လၢတၢ်ကတုထီၣ် ကထူးထီၣ်န့ၣ်ဘၣ် လၢ်မ့ၣ်တနံၣ် ၁၀,၀၀၀ တၢ် ဒီးဒီပနံၣ်ကဘျၢလီၤစုလၢဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးအဂီၢ် အမဲရကၤဒီလၢ် ၇၆၀ ကကွံလီၤ. တၢ်ကသုဉ် ထီၣ်ဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးအဂီၢ် တၢ်ကစူးကါစးဖိကဟ့ၣ်တၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢခါခဲအံၤ ဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ် ၅,၀၀၀ လၢဟီၣ်က ဝီၤကမ့ၢ်အဂီၢ် လီၤ.

ယတနၤစၤကီၢ်မ့ၣ်ကူၣ်ဒီပနံၣ် အိၣ်ဖိၣ်သကိးဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နီၤဖဲလၢစးပထုဘၣ် ၂၃ ဒ်သိးကတဲသကိးဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးတၢ်တိာ် ကျဲၤအဂီၢ် ဒီးဃုတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ ဟီၣ်ကဝီၤကမ့ၢ်အိၣ် လၢကျိၢ်ကတံၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလီၤ.

"တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်တိာ်ကျဲၤအဂီၢ်အဆၢကတီၢ် တၢ်တကွံမ့ၢ်ကမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိသုၣ်တဖၣ်ဘၣ်. အဝဲသုၣ်စံးဝဲလၢတၢ် ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံး ကအိၣ်တစးတမ့ၢ်လီၤ. သန့ၣ်ကု, ဟီၣ်ကဝီၤကမ့ၢ်တဖၣ် ကဘၣ်သုၣ်ညါဝဲ မ့ၢ်အဝဲသုၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲလၢကမၤဒ် လဲၣ် ဘၣ်ဃးစးဖိကဟ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတပၤလီၤ. တၢ်ကဘၣ်မၤတၢ်တိာ်ကျဲၤ ဒ်အလီၤပလီၢ်ဝဲဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအိၣ်ဟံၣ်အ ဖိခိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ ဒီးဒ်ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်မၤပတီၢ်အသိး, ဒီးဟီၣ်ကဝီၤကမ့ၢ်ကဘၣ်န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ် လၢကထၢအကလုာ်က လုာ်န့ၣ်လီၤ." စီၤသးဘိ လၢကညီတၢ်ကွံထွဲထံကျိၣ်ကရ၊ စံးဝဲလီၤ.

အဝဲဒၣ်စံးဒီးဝဲလၢ ဘၣ်ဃးဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးတၢ်တိာ်ကျဲၤအဂီၢ် ဟီၣ်ကဝီၤကမ့ၢ်ဒီး ကမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တၢ်, ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မ့ၢ်မၤအီၤ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်ပုးကမ့ၢ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်ဒီး ကမၤဘၣ်ဒီတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲၤလၢအလဲၤ အသးသုဝဲလီၤ.

ဒီပနံၣ်ကဟ့ၣ်ကုၣ် စံၣ်လီၤကစၢ် ကျိးလီၤကစၢ်လၢအဟီၣ်ခိၣ်ပုၤဃုာ်လၢ တၢ်တိာ်ကျဲၤအဟီၣ်ကဝီၤပူၤ, ဒီးလၢတၢ်ကတုထီၣ် ဘံၣ်လၢ်မ့ၣ်စးအဂီၢ် တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလဲၤဒီး ကိတိာ်ဘၣ်ထွဲစုာ်န့ၣ်လီၤ.

<https://www.bnionline.net/en/news/no-permission-has-been-granted-construction-10000-ton-cement-plant-gen-saw-johnny>

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ သးကု ၇ အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ကသုဉ်ထီၣ်ဟံၣ်ဃီ, ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဘးစံကါသန့ ဖဲဒူးဝတံၣ်

Information Center, September 24, 2018

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုက်ကရ၊ သုးကု ၇ အနီပနံင် Stepping Stone Company Limited အတိရ်တိကျ်အိန်လာကသုင် ထိန်ဟံင်ဃီလာအပုၤဘၣ်တိတိကျ် ဖဲမုးဝတံင် လာက ညီဖိအိန်လာဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီပုၤ ဖဲကီဆာတဖၣ်အကီ၊ သုးလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိအကီ၊ ဒီးဟံင်ကဝီပုၤကမုၢ်အကီလီၤ.

စးထီၣ်လၢနံၣ်ကတၢ်တနံၣ်အံၤ, စုၣ်လဲၣ်မ့ၣ်တိတိကျ် တၢ်ကမၤထွဲထီၣ်အီၤဖဲ ဟံၣ်ခိၣ်လီၤ ၄၈ အုၣ်အဖီခိၣ် ဘူး ဒီးအုၣ်ကျ်မုၢ်ဒိၣ်, လၢအအိန်သုၣ်လီၤအသးစီၤစ့ၤဒီး မ့ၣ် ဝတံၣ်-မၤဆိးတၢ်ရုၤလိာ်မုၢ်လိာ်တိတိကျ် မ့ၣ်ဝတံၣ် လီၤမဲးလး, ကညီကီစၢ်အပုၤ, အဂီၢ် ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲးတိတိကျ် သုး ခိၣ်ခိၣ်မိၤစ့ၤဝဲလီၤ.

"ပတၢ်ပညိၣ်မုၢ် ပကဟ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်လီၤအိန်လီၤဆိးလၢအ ပုၤဘၣ်ဆိးလၢအပုၤဘၣ် လၢကညီဖိအိန်လာဘၣ်ကိဘၣ်ခဲ

ဒဲကဝီပုၤအကီ, ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိလၢကျ်စးလုၢ်အိန်အသးသမ္မတန့ၣ်ကီၤတနံၣ်ကီၤ ဒ်သီးအဝဲသုၣ်ကပုၤဝဲ လၢကငါအိန်ဝဲအလီၤ န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒုၣ်စးဘၣ် ကညီ တၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤလီၤ.

စုၣ်လဲၣ်မ့ၣ်တိတိကျ် ကပၣ်ဃုာ်ဝဲတိတိကျ် ဟံၣ်ကဆူးအဖျၢၣ် ၁၀,၀၀၀, မူတဖျၢၣ်, တၢ်အိန်ဖိၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်တခါ, ကိတဖျၢၣ်, တၢ်ဆါဟံၣ် မုတမုၢ် တၢ်အိန်ဆူၣ်အိန်ချ့ဝဲလီၤတဖျၢၣ်, တၢ်လိာ်ကွဲလီၤတခါ, ကရၢၢ်တဖျၢၣ် ဒီးကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ဘးစံကါသန့တခါ တၢ်ကတုထီၣ်စ့ၤကီးအီၤ လၢတၢ်ပာ်ကါလီၤအကီလီၤ.

ပုၤပုၤတၢ်ဖိကပုၤဟံၣ်ကဆူး လၢတၢ်ဟ့ၣ်အပုၤ ၂၀ နံၣ်အတီၤပုၤတၢ်ရဲၣ်တိတိကျ်အဖီခိၣ် စးထီၣ်လၢတလါအပုၤ ၁၀၀,၀၀၀ ကွဲး ဒီးပုၤလၢအပုၤဆိဝဲတဖၣ် ကစးထီၣ်အိန်လၢဟံၣ်ကဆူးအပုၤ လၢတၢ်တိကျ် သၢနံၣ်မုတမုၢ် ယၢ်နံၣ်အတီၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

လၢနီပနံၣ်လၢကညီဒီကလုာ်စာဖိုက်ကရ၊ သုးကု ၇ အဖီလၢအကျိ, အဝဲအံၤမုၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢ ခီပနံၣ်တဖျၢၣ် မၤထွဲ ထိန်တိတိကျ် အိန်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ ကညီကီစၢ်ပခိၣ်အိန်န့ၣ်လီၤ.

<https://www.bnionline.net/en/news/knu-brigade-7-plans-build-housing-highway-bus-terminal-myanmarwaddy>

The content of the UNHCR Thailand Media Monitoring Reports does not reflect the official view or opinion of the UNHCR.

Links: Thailand-Myanmar Cross Border Web Portal: www.commonservice.info

Facebook: www.facebook.com/commonservice

www.facebook.com/commonserviceburmese

www.facebook.com/commonservicekaren

Regional funding and funding for Thailand was also received through private donations from Italy, Japan, the Republic of Korea, Spain, Sweden, Thailand, and the United States of America.